

ARMÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Schvaluji.

Náčelník Generálního štábu

Armády České republiky

generálporučík Ing. Vlastimil Pícek

Praha 18. listopadu 2008

METODIKA PŘÍPRAVY V OCHRANĚ VOJSK PROTI IMPROVIZOVANÝM VÝBUŠNÝM ZAŘÍZENÍM (C-IED)

VOJENSKÁ PUBLIKACE

1. vydání

2008

Tato vojenská publikace obsahuje doplňky:

- 1.
- 2.
- 3.

PROLOG

Persie 1090

Hassan ibn al-Sabbah, vůdce fanatické muslimské sekty, pokládá vraždu za svatou povinnost v boji za svržení nadvlády tureckých nájezdníků a jejich spojence egyptského kalifa. Hassanova tajná organizace vraždících náboženských fanatiků se rychle rozšiřuje na západ do Sýrie. Tam jsou všichni Hassanovi nástupci označováni titulem „Stařec z hory“.

V roce 1096 vtrhli na Střední východ křižáci z Evropy, aby zahájili papežem posvěcenou svatou válku proti nevěřícím za znovudobytí Kristova hrobu. Vetřelci přirozeně upoutali pozornost „Starce z hory“ a jeho následovníků, známých též pod označením „hašašíni“. Podle jedné verze byli takto označeni podle jména svého vůdce Hassana. Podle druhé verze se říkalo, že pro navození náboženského vytržení a zuřivé posedlosti, s jejichž pomocí se připravují postavit se tváří v tvář možné mučednické smrti, kouří hašiš.

Bez ohledu na původ vzniku slova „hašašíni“ nedokázali jej křižáci, ať již angličtí nebo francouzští, správně vyslovit.

Zpět do Evropy přinesli jiné označení: assassins – úkladní vrahové, atentátníci.

ÚVOD

Vojenská publikace „**Metodika přípravy v ochraně vojsk proti improvizovaným výbušným zařízením**“ navazuje na vojenskou publikaci Pub-70-01-01 „*Příprava příslušníků Armády České republiky*“ a je zpracována v souladu s koncepcí AČR v ochraně vojsk proti improvizovaným výbušným zařízením (koncepte AČR v C-IED).

Je určena velitelům nejnižších taktických stupňů, kteří přímo odpovídají za přípravu a výcvik jednotek. Zahrnuje takticko-technické postupy výcviku jednotlivce a malých jednotek na stupni družstvo a četa v oblasti opatření ochrany vojsk proti improvizovaným výbušným zařízením.

Cílem této vojenské publikace je objasnit a ujednotit chápání problematiky plánování, organizace a vedení výcviku v ochraně vojsk proti improvizovaným výbušným zařízením (C-IED), a zároveň poskytnout návody a instrukce pro jejich realizaci.

Tato vojenská publikace svým obsahem nenahrazuje žádný interní normativní akt Ministerstva obrany (MO) ani služební pomůcku ve smyslu rozkazu MO č. 53/1993.

1. CÍLE A ÚKOLY C-IED PŘÍPRAVY

S ohledem na změnu operačního prostředí z konvenčního na asymetrické je **příprava v ochraně vojsk proti improvizovaným výbušným zařízením** důležitým předmětem komplexní přípravy příslušníků AČR. Zahrnuje přípravu a výcvik v oblasti plnění C-IED opatření, jež plní všichni jednotlivci a jednotky všech druhů vojsk samostatně.

Primárním cílem C-IED přípravy je naučit vojáky plnit stanovená C-IED opatření ve všech druzích boje a při dalších činnostech, jež jednotky AČR vykonávají v rámci jejich účasti na operacích s důrazem na:

- patrolování;
- doprovody konvojů;
- střežení základen;
- přesuny;
- činnost osob mimo základny, která nesouvisí s bojovou činností.

K úspěšnému plnění opatření C-IED musejí vojáci získat nezbytné dovednosti a návyky:

- k zvládnutí použití všech spojovacích prostředků a zbraňových systémů družstva;
- k zvládnutí činnosti při poskytování první pomoci při IED incidentu;
- k zvládnutí použití všech prostředků ochrany vojsk a prostředků elektronického boje (EB) ve výbavě jednotlivce, družstva a vozidla družstva;
- v důsledném a detailním provádění všech taktických bojových činností;
- k nepřetržitému ofenzivnímu myšlení;
- k přímé, fyzické identifikaci dílčích komponentů IED systémů [organizátor, sponzor, konstruktér improvizovaného výbušného zařízení (IED), pozorovatel, atentátník a vlastní IED] nebo jejich indikátorů, včetně znalosti podání hlášení o nálezů indikátorů;

- v činnosti při IED incidentu, nebo teroristickém útoku s použitím IED, včetně znalosti podání hlášení o incidentu IED;
- k zvládnutí postupů, které je nutné dodržet při identifikaci IED nebo při aktivaci IED tak, aby nedošlo ke ztrátě nebo zahlazení stop;
- k rozeznání sklonů jednotlivce nebo své jednotky k vytváření schematičnosti – vzorů chování (včetně schopnosti rozeznávat tyto symptomy i u nepřítele);
- ke zvládnutí poskytování získaných informací nebo pozorovaných událostí svému nadřízenému veliteli po ukončení taktické bojové činnosti nebo v jejím průběhu.

Druhým důležitým cílem je připravit velitele nejmenších taktických jednotek na stupni družstvo a četa zvládnout opatření přípravy k plnění úkolu, plánování, organizaci a řízení činnosti jednotky v prostředí s intenzivním výskytem improvizovaných výbušných zařízení (IED) při všech druzích bojových a nebojových taktických činnostech.

Velitel nejmenší taktické jednotky musí pro úspěšné vedení bojových operací v prostředí s výskytem IED získat následující schopnosti:

- rozeznávat sklon jednotky k vytváření vzorů chování, včetně schopnosti rozeznávat tyto symptomy i u nepřítele;
- pružně aplikovat všechny dostupné nejnovější informace a aspekty opatření ochrany sil proti IED do přípravy v jednotlivých taktických bojových činnostech;
- organizovat a řídit činnost jednotky při IED incidentu;
- organizovat a řídit činnost jednotky při identifikaci a sběru stop z místa IED incidentu;
- znát všechny druhy hlášení, týkající se incidentů s použitím IED.

Třetím důležitým cílem je připravit družstvo ke zvládnutí plnění C-IED opatření v prostředí s intenzivním výskytem IED při všech druzích bojových a nebojových taktických činnostech.

Družstvo musí pro úspěšné vedení všech druhů taktických bojových činností v prostředí s výskytem IED získat následující dovednosti:

- osvojit si C-IED opatření k provádění *prohlídky 5/25/100 m*;
- osvojit si C-IED opatření *5C*;
- osvojit si *9 zásad C-IED*;
- znát a používat *9bodové hlášení IED/UXO*, týkající se incidentů s použitím IED;
- provádět průzkum, vyhledávání a odstranění IED (pouze v případě, že je na to člen družstva vycvičen) na komunikacích a cestách *IED search*;
- osvojit si C-IED opatření při reakci na potenciální IED umístěné na zemi, pod zemí nebo nad zemí (nad úrovní terénu) při všech druzích bojových a nebojových taktických činností;
- osvojit si C-IED opatření při reakci na napadení domnělým IED na vozidle (VBIED) nebo IED neseném osobou při všech druzích bojových a nebojových taktických činností;
- osvojit si pravidla pro použití, eskalaci/stupňování síly při všech druzích bojových a nebojových taktických činností;
- osvojit si pravidla pro přivolání posil nebo pomoci.

2. PRINCIPY PŘÍPRAVY PŘÍSLUŠNÍKŮ AČR V C-IED PŘÍPRAVĚ

Principy přípravy jsou všeobecné ideje a pravidla, jež vyjadřují nej-důležitější požadavky na zaměření, obsah, organizaci a metodiku vý-chovného působení.

Velitelé musejí pochopit skutečnost, že C-IED příprava se nevede sa-mostatně, ale jako **součást každého výcviku** jednotlivce a jednotek ve vedení všech druhů **taktických bojových i nebojových činností**.

Při výcviku v C-IED přípravě musejí velitelé uplatňovat tyto zá-kladní principy přípravy:

- aktuálnost – učit vojska dle nejnovějších poznatků a zkušeností z probíhajících bojových operací;
- učit vojska tomu, čeho je potřeba v boji – vést výcvik v podmínkách stejných nebo podobných, jako budou skutečné bojové podmínky;
- aktivita a uvědomělost – vést vojáky k samostatnosti;
- názornost – jeden obrázek je lepší než 1 000 slov;
- soustavnost a posloupnost – vést výcvik nepřetržitě a rovnoměrně a postupovat od teorie k praxi;
- kolektivnost a individuální přístup – sjednocovat zájmy vojenského kolektivu a každého cvičícího jednotlivce;
- ekonomičnost – vést výcvik jako součást všech praktických nácviků taktických bojových i nebojových činností.

Všechny uvedené principy přípravy spolu úzce souvisejí a tvoří ne-dělitelný celek. K dosažení úspěchu při výcviku jednotek všech dru-hů vojsk v C-IED přípravě je proto nezbytné uplatňovat nikoli jed-notlivé nebo jen některé principy přípravy, ale komplexně jejich celou soustavu.

3. METODY PŘÍPRAVY PŘÍSLUŠNÍKŮ AČR V C-IED PŘÍPRAVĚ

Moderní metody přípravy musejí zabezpečit takovou přípravu vojáků, aby byli schopni snést vyšší **tělesné a psychické** vypětí a prokázat iniciativu, důvtip a dovednost při analyzování vzniklé situace, rychle a promyšleně se rozhodovat a svá rozhodnutí důsledně uskutečňovat.

C-IED příprava musí probíhat především na praktické rovině s cílem důsledného nacvičení (nadrilování) opatření C-IED, která se v praxi stanou „instinkty“. Teoretická část přípravy je omezena na nezbytné minimum.

V teoretické části C-IED přípravy je nejpoužívanější metodou **výklad**, v praktické části C-IED přípravy pak metody **ukázka s vysvětlením**, **nácvik** (individuální a skupinový), **cvičení** a **kontrolní cvičení** (vyvrcholení jednotlivé etapy nebo komplexního praktického výcviku jednotky).

4. POŽADAVKY NA VELITELE JEDNOTKY A INSTRUKTORY VÝCVIKU V C-IED PŘÍPRAVĚ

Požadavky na velitele jednotky

Každý velitel jednotky musí osobně řídit C-IED přípravu svých podřízených. K přípravě musí přistupovat promyšleně. **Musí především pochopit, že C-IED přípravu nelze vést jako samostatný nácvik,** nýbrž jako součást nácviků jednotlivých taktických bojových a nebojových činností. K přípravě výcviku a modelování různých taktických scénářů musí přistupovat aktivně a tvůrčím způsobem **využívat nejnovější informace** (z vojenských i otevřených zdrojů) o způsobu a taktice vedení útoku s využitím IED z probíhajících bojových operací.

Požadavky na instruktory výcviku

Hlavním posláním instruktorů výcviku je realizace programů C-IED přípravy promyšleným, atraktivním a vysoce efektivním výcvikem. S ohledem na nedostatek zkušeností příslušníků AČR v této oblasti bude příprava instruktorů pro jednotky prioritně prováděna v zahraničních kurzech. Z důvodu neustále se vyvíjejících technik použití IED a taktických postupů nepřítele při útocích v potenciálních i současných zájmových prostorech je nutné provádět přípravu instruktorů nepřetržitě, včetně jejich opakovaného vysílání do zahraničních C-IED kurzů.

Řízení C-IED přípravy **odborně připravenými a vycvičenými veliteli a instruktory** zabezpečí její plnohodnotné provádění a zajistí dosažení požadovaného stupně připravenosti.

5. SYSTÉM PŘÍPRAVY PŘÍSLUŠNÍKŮ AČR V C-IED PŘÍPRAVĚ

C-IED příprava je důležitou součástí celého systému přípravy příslušníků AČR pro dosažení politicko-vojenských ambic ČR k eliminaci vojenských i nevojenských hrozeb a plnění asistenčních úkolů. Provádí se v rámci:

- základní přípravy;
- odborné a speciální přípravy;
- přípravy jednotek;
- přípravy jednotek před nasazením;
- přípravy jednotek v průběhu nasazení.

V **základní přípravě** je výcvik v C-IED přípravě prováděn ve **druhé a čtvrté fázi**.

C-IED příprava ve druhé fázi je zaměřena na seznámení vojáka se symptomy IED – charakteristikou IED, základní kategorizací IED a příznaky IED.

Ve čtvrté a pro vojáka nejnáročnější fázi je C-IED příprava zaměřena na seznámení s některými takticko-technickými postupy útoku s použitím IED nepřítele a dále na seznámení s **9 zásadami C-IED**, zásadami provádění *prohlídky 5/25/100 m* a postupem zpracování *9bodového hlášení IED/UXO*.

V **odborné a speciální přípravě** se C-IED příprava organizuje a provádí s cílem prohloubit a upevnit již získané návyky a prakticky procvičit:

- zásady provádění *prohlídky 5/25/100 m*;
- **9 zásad C-IED**;
- postup zpracování *9bodového hlášení IED/UXO*;
- zásady činnosti jednotlivce při IED incidentu a při zajišťování místa incidentu pro zachování povýbuchových stop.

Získané znalosti a dovednosti se dále rozvíjejí při výcviku ve všech druzích bojových i nebojových činnostech.

Vyvrcholením výcviku v C-IED přípravě je **příprava v jednotce**, kde je položen důraz především na dosažení sladěné činnosti vycvičených vojáků při plnění úkolů jednotky (družstva a čety).

C-IED příprava v etapě přípravy družstva (týmu, osádky) je pro jednotku stěžejní. Je zaměřena na důsledné osvojení (skupinové nadřilování) následujících C-IED opatření v různých bojových a nebojových taktických činnostech:

- **9 zásad C-IED**;
- provádění *prohlídky 5/25/100 m*;
- C-IED opatření **5C**;
- provádění pozorování, identifikace a odstranění IED (pouze v případě, že je na to člen družstva vycvičen) na cestách a komunikacích „IED Search“;
- reakce na identifikované, potenciální IED umístěné pod/na/ nad povrchem – IED incident **bez aktivace** IED;
- reakce na útok nepřítele s využitím IED umístěného pod/na/ nad povrchem – IED incident **s aktivací** IED;
- reakce na útok nepřítele s využitím neseného IED (na vozidle nebo sebevražedným útočníkem);
- zásady činnosti v místě incidentu pro zachování povýbuchových stop a následné vedení technologického a kriminalistického vyšetřování;
- zpracování **9bodového hlášení IED/UXO**;
- pravidla stupňovaného užití síly (dle Rules of Engagement – ROE);
- provedení předání poznatků a zkušeností po splnění úkolu – „debriefing“.

Všichni příslušníci družstva si v průběhu této etapy přípravy dále upevňují dosud získané schopnosti a získávají další nové schopnosti potřebné pro činnost družstva v oblasti C-IED opatření. Zvláště důležité je, aby velitelé družstev a instruktoři výcviku v této etapě pružně zahrnovali do nácviků činností nejnovější poznatky týkající se především změn charakteristik IED a TTP nepřítele. Z důvodu jednotného

postupu bude tato činnost důsledně koordinována z operačně-taktického stupně velení.

C-IED příprava v etapě přípravy čety je pro každou jednotku vyvrcholením výcviku. Tato příprava má dva základní cíle. Prvním cílem je dosáhnout sladění C-IED opatření plněných jednotlivými družstvy v rámci čety **při všech druzích bojových a nebojových taktických činností**. Druhým cílem je zdokonalit schopnosti velitelů čet nebo odřadů při přípravě a plánování bojových a nebojových taktických činností v prostředí s výskytem IED a v následné organizaci a plnění C-IED opatření.

C-IED příprava čety je zaměřena na:

- reakci čety na IED incident bez aktivace (identifikované IED);
- reakci čety na IED incident s aktivací a stupňovaně vedený útok nepřítelem;
- činnost čety v místě IED incidentu, zajištění místa incidentu, zajištění stop po výbuchu a vyžádání posil nebo jinou pomoc;
- zpracování *9bodového hlášení IED/UXO*.

C-IED příprava před vysláním do zahraniční operace se bude opírat o dosaženou úroveň schopností jednotlivců, jednotek štábů a velitelů získaných v rámci předcházejícího výcviku. Základním předpokladem úspěšné přípravy je dostatečný časový prostor.

Příprava před vysláním do zahraniční operace je rozdělena do čtyř částí:

- vstupní příprava velitelského sboru a štábu kontingentu;
- vševojsková a odborná příprava velitelů a štábu;
- odborná příprava všech jednotek kontingentu;
- komplexní příprava kontingentu (jednotek).

Cílem vstupní přípravy velitelského sboru a štábu kontingentu je seznámit velitelský sbor s nejnovějšími informacemi o IED a C-IED z prostoru předpokládaného nasazení, se zkušenostmi předcházejících kontingentů, systémem C-IED přípravy před nasazením a nabí-

zenými možnostmi výcviku (termíny kurzů, výcvikových prostorů, učeben).

Cílem vševojskové a odborné přípravy velitelů a štábu je seznámit velitele a štáb kontingentu s procesem plánování, organizace a řízení C-ED činností a bojových operací v prostředí s výskytem IED a procvičit tyto činnosti.

Cílem odborné přípravy všech jednotek kontingentu je prakticky procvičit činnost jednotlivců a nejnižších jednotek v provádění opatření k ochraně sil proti IED v různých bojových taktických činnostech, s ohledem na nejnovější informace o IED, C-IED z prostoru předpokládaného nasazení a zkušenosti předcházejících kontingentů.

Cílem komplexní přípravy kontingentu (jednotek) je prakticky procvičit a sladit jednotky při vedení bojové činnosti v prostředí s výskytem IED.

C-IED příprava v průběhu zahraniční operace je trvalou součástí výcviku jednotek nasazených v zahraničních operacích. Tato příprava musí být prováděna soustředěně, v organických celcích, minimálně jednou za měsíc s využitím koaličních nebo aliančních specializovaných polygonů. Zpravidla bude pevnou součástí přípravy jednotky před splněním dílčího bojového nebo nebojového úkolu „Task unit rehearsal“.

ZÁVĚR

Tato vojenská publikace svým obsahem reaguje na aktuální informace, zkušenosti a poznatky v oblasti ochrany proti improvizovaným výbušným zařízením v současných operacích.

Specifikované požadavky na přípravu v oblasti C-IED se vztahují na všechny pozemní jednotky bez ohledu na druh vojska, jejich strukturu a předurčení tak, aby byly připraveny plnit operační úkoly bezprostředně po příjezdu na válčiště. Příprava proto musí být zaměřena a vedena tak, aby všechny osoby a jednotky, vysílané do těchto operací, znaly a ovládaly osvědčené drily a postupy v oblasti C-IED.

Metodické postupy (drily) na konkrétní C-IED opatření jsou rozpracovány v jednotlivých přílohách.

PŘÍLOHY

ZJIŠŤOVÁNÍ VIZUÁLNÍCH PŘÍZNAKŮ IED

K zběžnému zjišťování příznaků IED je nutné, aby všichni vojáci znali aktuální a používané **taktické, technické a metodické postupy** (TTP) nepřítele pro používání IED v prostoru operační odpovědnosti (AOO). Z tohoto důvodu je nezbytně nutné provádět pravidelná školení v této problematice a okamžitě po zjištění nových postupů provádět mimořádná seznámení se situací.

1. TTP nepřítele pro používání IED

IED jsou preferovanou metodou napadání koaličních sil, obzvláště konvojů, hlídek, kontrolních míst a pořádkových stanovišť. Použití IED je běžně kombinováno s následným napadením palbou z ručních zbraní, ručními protitankovými granáty (RPG) a nebo nepřímou palbou v tzv. léčkách. V poslední době byla zaznamenána vzrůstající tendence používání podpurné minometné a raketometné palby.

Místo pro umístění IED (obr. 1) je obvykle prozkoumáváno a připravováno po etapách. IED jsou často umísťována v zastavěném a v členitém terénu, poskytujícím možnosti ukrytí a utajení osob aktivujících IED. IED jsou často umísťována na vyvýšená místa (svodidla, značky apod.) ke zvednutí výšky výbuchu do výšky vozidla (osob uvnitř). Také jsou často umísťována tak, aby účinky výbuchu byly usměrněny (tj. umístění oproti obrubníku, hromadám kamení, písku, zeminy apod.).

Ke snížení pravděpodobnosti zadržení osob aktivujících IED používají jako krytí normální aktivity. Široce jsou využívány děti a ženy k provedení průzkumu i k umístění IED.

IED jsou často umísťována v prostorech předchozího úspěšného použití IED. Jsou používána klamná nebo snadno zjiitelná IED k usměrnění koaličních sil do předem zvoleného prostoru nebo do tzv. „zóny

zničení“ (Kill Zone). V tomto prostoru bývají umístěna další, ale již reálná IED nebo i sekundární IED. Sekundární IED (mohou být vícenásobná), propojená do jednoho řetězce (Daisy Chain) IED, jsou používána k napadení sil po přeskupení nebo sil zasahujících v reakci na prvotní IED. Používání sekundárních IED může sloužit také k napadání cílů vyšší hodnoty, prioritně to mohou být vrtulníky přivolané na podporu. Ty mohou být také napadeny skupinkami protivníka – Anti Coalition Militants (ACM), které jsou rozmístěny na odpozorované trase vrtulníků a napadnou je střelbou z RPG nebo protiletadlových řízených střel (PLŘS).

Obr. 1 Nástraha umístěná v prostoru za svodidly
(použitý upravený dělostřelecký granát)

Malá nebo klamná IED (HOAX IED) jsou používána k odpozorování reakčních TTP koaličních jednotek. ACM mají určeny pozorovatele a na základě odpozorovaných TTP koaličních jednotek neustále mění a přizpůsobují svoji taktiku. Neomezují se pouze na malé útoky, kdy

po odpálení IED operátor ihned zmizí z prostoru působení, ale snaží se spolu s použitím IED provádět kombinované útoky.

Po odpálení IED často následuje střelba z ručních zbraní či nepřímá střelba pomocí raket a minometů. Použití minometů k léčce v kombinaci s IED a přímou střelbou bylo zaznamenáno v poslední době několikrát.

Ke změně taktiky dochází také tím, že ACM neprovedou pouze jeden výše popsany způsob léčky, ale provedou jich několik na jeden subjekt během jeho jedné trasy. Byly zaznamenány případy, kdy na jeden subjekt na různých místech jeho trasy byly provedeny tři útoky.

Napadení jednoho objektu nemusí znamenat, že tento objekt je primárním cílem útoku. Může se jednat pouze o manévry, který má za cíl vylákat zásahovou jednotku – Quick Reaction Force (QRF), která je primárním cílem a je napadena po výjezdu ze základny.

Samotný útok na QRF pak může být veden pomocí dalšího IED kombinovaného s útokem větší palebnou silou (i minometnou střelbou) a ztráty jsou obvykle větší než ztráty prvotně napadené jednotky. Napadení a zničení QRF má pro ACM vysokou hodnotu, po jejím zničení mají v dané oblasti volný prostor k manévru a dalším útokům.

Po odpozorování TTP koaličních sil se taktika použití IED velmi rychle přizpůsobuje. Na vozidla jednotek, která nejsou vybavena rušičkami, jsou používána RCIED, která mohou mít i slabší nálož, protože tato vozidla obvykle nejsou ani dobře pancéřována (většinou vozidla místních ozbrojených složek). Na vozidla koaličních jednotek jsou používána nejčastěji CWIED, PIRIED a PPIED (vysvětlení zkratk v sekci kategorizace IED) se silnější náloží, často v kombinaci s protitankovými minami, právě kvůli větší odolnosti těchto vozidel.

2. Základní kategorizace IED

Základní znalost konstrukce, způsobů dopravy a aktivace IED jsou podmínkou pro rozpoznání jejich příznaků. Je třeba říct, že konstrukce IED je omezena pouze tvořivostí (fantazií) a schopnostmi i možnostmi jejich strůjce. Cokoli, co vypadá podezřele nebo nepatříčně na daném

místě, může být ve skutečnosti součástí nějakého IED. Znalost způsobů roznětu, používaných v daném operačním prostoru, je zásadní a nejdůležitější pro úspěch v ochraně před účinky výbuchů IED.

IED jsou zpravidla tvořena ze 2 až 5 základních částí:

- hlavní nálož (Main Charge) – často jsou využívány komponenty vojenské munice, jako jsou dělostřelecké nebo minometné granáty, rakety 107 mm apod.;
- iniciační systém (Initiating system):
 - iniciátor (rozněcovač nebo rozbuška),
 - zdroj energie,
 - spínač nebo obvod;
- obal (Casting).

IED se dělí podle způsobu iniciace a použití na:

- časovaná (Timed) – dávají teroristům dostatečný čas k opuštění místa nástrahy;
- řízená (Command operated) – odpalování pomocí kabelů, tahem za drát, bezdrátově (rádiem) nebo spínačem, „sebevražednými“ nosiči;
- aktivovaná obětí (Victim operated) – pomocí tlakových (nášlapných, nájezdných) spínačů, nástražných drátů, infračervených paprsků (Passive Infra Red – PIR), laserů apod.;
- střílená (Projected) – střílené IED může být odpáleno řízeně, může být časováno nebo aktivováno obětí. Může se jednat například o minometné granáty a rakety v případě, že tato munice není použita tradičním způsobem;
- přilepená (Limpet) – jedná se většinou o magneticky přichycené IED s časovým zpožděním umísťované do zvlněného terénu. Bývají umísťována například u brodů přes řeky, kde se světlá výška podvozku přibližuje k terénu na vzdálenost nutnou k přichycení.

IED lze rozlišovat z hlediska taktické charakteristiky a technické kategorizace na následující typy:

- řízená rádiem (Radio Controlled IED – RCIED);
- řízená kabelem (Command Wire IED – CWIED);
- aktivovaná tahem (Command Pull IED – CPIED);
- aktivovaná nebo iniciovaná obětí (Victim Operated IED – VOIED);
- vezená na vozidle (Vehicle Borne IED – VBIED);
- umístěná ve vozidle sebevražedná (Suicide Vehicle Borne IED – SVBIED);
- IED na motocyklu nebo kole (Motocycle/Bicycle Born MBIED/BBIED);
- IED na člunu (Water Borne IED – WBIED);
- nesená osobou (Person Borne IED – Suicide Vest IED PBIED/SVIED);
- průbojná nebo kumulativní IEDs (Explosively Formed Projectile – EFP);
- klamná zařízení nebo klamná IED (Hoax Device or IED);
- mobilní (ve vozidle, na osobě) nebo stacionární.

Z hlediska způsobu provedení útoku (neboli dopravy IED k cíli) mohou IED být:

- mobilní (vezená dopravním prostředkem);
- nesená (osobou);
- stacionární.

Příklady použití IED

Obr. 2 Rádiem řízené IED
(Radio Controlled IED – RCIED)

Obr. 3 Kabelem řízené IED
(Command Wire IED – CWIED)

Obr. 4 IED aktivované nebo iniciované obětí
(Victim Operated IED – VOIED)

Obr. 5 IED na motocyklu nebo kole
(Motocykle/Bicycle Borne MBIED/BBIED)

Obr. 6 IED umístěné ve vozidle
(Vehicle Borne IED – VBIED)

Obr. 7 IED nesené osobou
(Person Borne IED – Suicide Vest IED – PBIED/SVIED)

Obr. 8 Průbojné nebo kumulativní IED
(Explosively Formed Projectile – EFP)

Obr. 9 VOIED skládající se ze zdvojeného EFP
s aktivací PIR (Passive Infra Red)

3. Příznaky IED

IED se mohou vyskytnout kdekoli. Pozornost je nutno věnovat nebezpečným prostorům na základě zpravodajských informací a vyhodnocení terénu. **Zpravidla však dochází k útokům na následujících místech:**

- prostory s opakovaným výskytem (pět nebo více IED událostí v dosahu 1 km během 4 týdnů) a prostory, kde byl nedávno proveden útok IED podél používaných cest nebo na používaných cestách;
- terén výhodný pro nepřítele (umístění a únik, další vedení bojové činnosti);
- prostory, kde dochází ke zpomalení či zastavení přesunujících se vojsk.

a) **Vizuální příznaky IED** lze charakterizovat nebo zjednodušeně vyjádřit jako „*Nepřítomnost obvyklého, samozřejmého nebo přítomnost nepatřičného, neobvyklého*“. Lze je rozdělit na:

- jednání/chování lidí, charakter dopravy – být ostražitý na změny v charakteru jednání (chování) lidí; na méně lidí nebo vozidel v jindy rušné oblasti, absence obvyklých činností; otevřená okna a absence hrajících si dětí; přítomnost osob pořizujících video; neobvyklý provoz;
- značky, ukazatele, graffiti (obr. 10) – dávat si pozor na předměty na krajích cest, jako jsou pneumatiky, hromady kamení, pásy nebo stužky, které mohou označovat umístění IED nebo sloužit jako zaměřující referenční předmět/bod pro aktivaci IED; brát do úvahy symboly nebo nápisy na budovách a zdech, které mohou sloužit jako varování pro místní lidi nebo sdělení pro povstalce (potřeba překladatelů nebo tlumočnicků);
- tvary – všimnout si předmětů, které se zdají být svým tvarem cizí v daném prostředí (obr. 11);
- barvy – všimnout si nevědomky nepřítelem poskytnutých stop (vodítek), jako je odkrytá červená bleskovice nebo jiné části

IED (obr. 12). Hledat kontrastující barvy, čerstvě rozrušenou zeminu (je tmavší co do odstínu barvy) nebo beton, který neladí s okolním prostředím, je méně zaprášený apod.;

Obr. 10 Nová a neobvykle vyhlížející cedule (ukazatel), ve které je umístěno IED

Obr. 11 Munice uložená na kraji tělesa vozovky s iniciátory propojenými drátem

Obr. 12 IED maskované jako kameny (pomocí betonu)
propojené červenou bleskovicí

- zvláštní příznaky – obnažený vojenský materiál [např. munice, zápalnice nebo bleskovic (obr. 13)] nebo antény, dráty (kabely), elektronická zařízení v blízkosti cesty [telefony, mobilní telefony, časovací zařízení apod. (obr. 14)].

Obr. 13 Neobvyklé předměty volně položené poblíž vozovky

Obr. 14 Anténa přijímače napojená na IED
umístěné nedaleko ve svodidle

b) **Je třeba být pozorný a pátrat** (Be On the Look Out – BOLO) po typických příznacích (TTP) umístění a maskování IED:

- na zemi:
 - hromady zeminy a stavebního materiálu, čerstvé smetí, hromady odpadů, vaky, pytle, krabice, obaly, obrubníky, betonové bloky, vraky a vozidla, vozíky, mrtvoly zvířat (osob) v blízkosti cesty (obr. 15),
 - čerstvě provedené práce [vykopané jámy nebo zpevněné záplaty na cestách nebo podél cest (obr. 16)],
 - překážky (jámy, odstavená vozidla apod.) na cestě, které vedou k usměrnění konvoje (obr. 17);

Obr. 15 Tubus odpalovacího zařízení rakety stabilizovaný ve vytvořené hromadě sutin

Obr. 16 Práce prováděná na cestě

Obr. 17 Odstavené vozidlo na okraji silnice může obsahovat silnou nálož iniciovanou rádiem

- nad zemí:
 - svodidla, stromy, sloupy, silniční značky, nadjezdy a mostní pole nebo klenby, produktovody apod. (obr. 18),
 - osoby na nadjezdech (shazování IED);

Obr. 18 Nálož umístěná na sloupu veřejného osvětlení

- pod zemí:
 - jámy, krátery; propustky, produktovody apod. (obr. 19).

Obr. 19 Nálož nastražená v jámě po dřívější explozi

Je třeba být pozorný a všímat si také:

- vozidel jedoucích za konvojem nebo před ním po dlouhou dobu (vzdálenost) a pak zastavující u kraje silnice;
- vozidel, která se náhle rozjíždějí při příjezdu konvoje, aniž by do nich předtím někdo nastupoval;
- signálů a světel (vypnutí nebo zapnutí) při přibližování konvoje;
- blikání světel v domě nebo na ulici při přibližování konvoje (vozidla);
- osob s mobilním telefonem stojících ve dveřích domu nebo průchodu v jinak prázdné ulici.

4. TTP pro zjišťování nebo ohodnocení podezřelých předmětů

Pro potřeby zjišťování nebo ohodnocení vizuálních příznaků podezřelých předmětů lze plně využít metodický postup US Army, který je označován zkratkou „SSLD“. Při něm se vyhodnocují tyto parametry podle tohoto pořadí:

- a) rozměr (S-Size);
- b) tvar (S-Shape);
- c) umístění (L-Location);
- d) detaily (D-Detail).

Při hodnocení velikosti nebo rozměru (S-Size):

- všiměj si předmětů a věcí, které mají rozměry větší než například krabice od balíčku dávky potravin nebo litrová krabice od mléka a menších, jen pokud jsou umístěny přímo nebo v těsné blízkosti komunikace (může se jednat o iniciační zařízení);
- vyhodnoť, zda je předmět dostatečně velký na to, aby šel do něj vložit dělostřelecký či minometný granát;
- věnuj dostatečnou pozornost i prostoru mimo komunikaci. Měj na vědomí, že velké IED může být i dále od cesty, a přesto může způsobit rozsáhlé poškození.

Při hodnocení tvaru (S-Shape):

- zjisti tvar nahromaděného odpadu, balvanu, obrubníku, dopravního kužele, krabice, pneumatiky, plechovky, sáčku apod. (je pro hodnocení důležitý a zásadní);
- zjisti nebo vyhodnoť, zda tvar předmětu je určitým způsobem zdeformován nebo vytvarován;
- zjisti případnou odlišnost od vedlejšího předmětu (tvar, šířka, délka, barva, použitý materiál apod.).

Při hodnocení umístění podezřelého předmětu (L-Location):

- zjistí nebo vyhodnotí vzdálenost od cesty, v závislosti na jeho velikosti (zpravidla platí přímá úměra mezi velikostí IED a vzdáleností od pohybujících se vozidel nebo osob);
- zjistí, zda podezřelý předmět je uložen ve staré jámě od výbuchu nebo je ukryt pod ostatným drátem nebo odpadem;
- zjistí směr svého pohybu (jedná se o již dříve identifikované nebezpečné místo).

Při hodnocení detailů (D – Detail) podezřelých předmětů si vojáci musejí vždy uvědomit a počítat s tím, že i tyto maličkosti mohou sehrát důležitou roli při záchraně jejich života a života dalších osob.

Proto je nutné při zjištění podezřelého předmětu **být maximálně pozorný a všímavý**. Následně je pak třeba položit si tyto otázky:

- odpovídá vzhled a rozměr podezřelého předmětu jeho okolí?
- je daný předmět nebo věc (obal, obří kámen, kus železa apod.) obvyklým maskováním IED v daném prostoru operační odpovědnosti?
- zemina kryjící zapuštěné IED schne rychleji než okolí, a naopak bezprostředně po zasypání se jeví jako vlhčí. Je stupeň vlhkosti podezřelého místa odlišný od okolního prostředí?
- je kmen stromu (případně jiný předmět) orientován ve směru našeho přesunu?
- to, co vyčnívá z těla mrtvého zvířete, je skutečně nějaký kabel?
- je to zápalnice, co se povaluje na okraji cesty a pak se ztratí někde v trávě?
- byly předměty jako pneumatiky, kvádry, panely, obrubníky, křoviny, značky, hromada odpadu apod. uloženy v tomto prostoru i v době, kdy jsem zde projížděl naposledy (nejprvořadější indikátor nebo příznak IED)?

Doporučení a závěry:

- doporučená rychlost přesunu, při které lze efektivně využít metodu „*Size, Shape, Location, Details*“ ve „středně neuklizeném prostředí“ a najít většinu v něm případně umístěných IED, je 7,5–15 km/h;
- IED mohou být umísťována nepřítelem především tam, kde to umožní jejich možné skrytí v terénu. Napomoci tomu má i „nepořádek“ v operačním prostoru, zejména v blízkosti cest a podél nich;
- snadněji lze nalézt IED v uklizeném terénu, který je zbaven kráterů, trosek, zbytků křovin, navršených hromad hlíny a různého odpadu a také v místech s opravenými a rekonstruovanými cestami a přilehlou infrastrukturou;
- jestliže, je známo, kde nepřítel často útočí a proč, pak by to mělo být využito ve vlastní prospěch zejména tím, že provedeme protiléčku.

ZÁSADY PROVÁDĚNÍ PROHLÍDKY 5/25/100 M

Základní pravidla:

- proved' vždy *prohlídku 5/25 m* (tato činnost zachraňuje životy!);
- předpokládej vždy přítomnost IED, sekundárního IED a možnost nepřátelské střelby (SAF – Small Arms Fire – nastřelení jednotky ručními zbraněmi, IF – Indirect Fire – nepřímá palba);
- „top gunner“ neopouští vozidlo;
- bezpečnost 360° – permanentní jištění perimetru;
- nezvedej to, co jsi sám nepoložil, do ničeho nekopej, na nic nesahej;
- nepodceňuj nález čehokoli podezřelého – okamžitě informuj velitele.

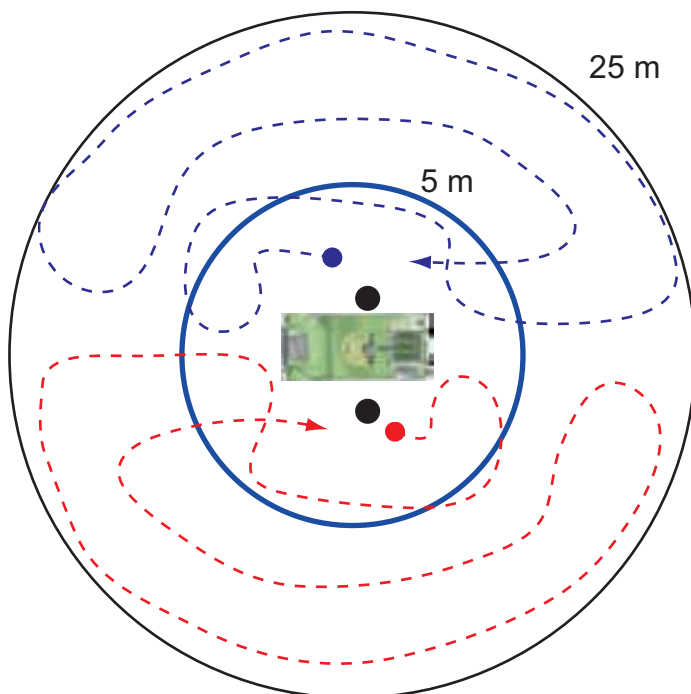
Při prohlídce 5/25 m se provádí:

- zastavení vozidla;
- kontrola nejbližšího prostoru z vozidla (probíhá zcela automaticky při jakémkoli zastavení vozidla);
- vzájemná vizuální kontrola prostoru pod vozidly, kterou provádějí „top gunners“ s využitím optických přístrojů.

Činnost velitele	Činnost vojáků
– velí: „ Proved'te pět! “	– sesednou minimálně dva vojáci (dívej se, kam šlapeš) a uzavrou dveře od vozidla (chraň vojáky uvnitř); – kontrolují prostor pod vozidlem; – kontrolují prostor do 5 m v okolí vozidla; – hlásí veliteli: „ Pět čistý! “
– velí: „ Proved'te dvacet pět! “	– kontrolují prostor v okolí vozidla do 25 m; – při kontrole 25 m provádějí i vizuální kontrolu prostoru v okruhu 100 m od vozidla (souběžně ji provádí i „top gunner“ z vozidla); – hlásí veliteli: „ Dvacet pět čistý! “ – vrátí se do vozidla.

Poznámka:

- po celou dobu *prohlídky* 5/25 m probíhá naprosto automaticky 360° obrana s využitím „top gunners“. Vojáci si hlídají svůj přidělený perimetr a pozorují okolí;
- při provádění prohlídky se v operacích běžně používá termín „5/25“ nebo „5/25 check“;
- při použití termínu „5/25/100“ číslice 100 znamená poloměr pozorování, k čemuž se využívají zejména „top gunners“ (střelci z hlavních zbraní na vozidlech). Fyzická prohlídka pozorování tohoto okruhu se provádí pouze při nutnosti důkladného prohlédnutí určené oblasti (např. při zaujímání prostoru „Safe Haven“).

Obr. 20 Schéma provedení prohlídky 5/25 m

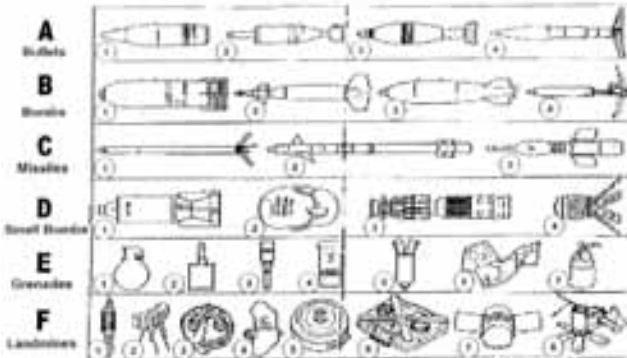
Provedení prohlídky 25/5 m:

- je zcela totožná s *prohlídkou 5/25 m*, pouze v obráceném pořadí;
- provádí se zejména při přibližování se k místu, kde může reálně existovat hrozba použití (nalezení) IED, případně následných IED (přístupování k vozidlu, jež se bude prohledávat, přibližování se k vozidlu, na nějž byl proveden útok IED apod.);
- do rizikového prostoru vstupuj obezřetně, pozoruj a snaž se případné riziko odhalit pokud možno z bezpečné vzdálenosti.

Činnost velitele	Činnost vojáků
– velí: „ Proveďte dvacet pět! “	– kontrolují (minimálně dva vojáci) prostor v okolí vozidla do 25 m; – kontrolují prostor pod vozidlem; – při kontrole 25 m provádějí i vizuální kontrolu prostoru v okruhu 100 m od vozidla (souběžně ji provádí i „top gunner“ z vozidla);
– velí: „ Proveďte pět! “	– hlásí veliteli: „ Dvacet pět čistý! “; – kontrolují prostor pod vozidlem (detailní prohlížení místa, k němuž se přibližují); – kontrolují prostor do 5 m v okolí vozidla; – hlásí veliteli: „ Pět čistý! “; – provádějí další činnost dle vydaných úkolů.

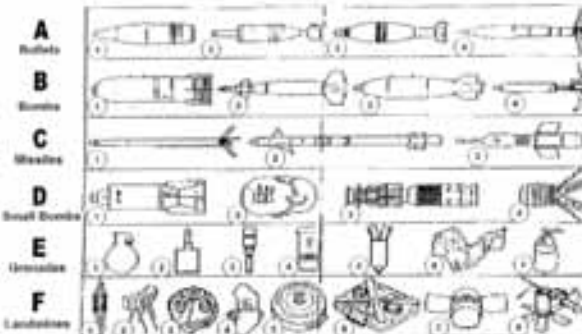
DEVÍTIBODOVÉ HLÁŠENÍ IED/UXO „9-LINE IED/UXO REPORT“

Devítibodové hlášení IED/UXO zpracovává a předává velitel. Každý voják z důvodu zastupitelnosti při nenadálých událostech a ztrátách by měl být seznámen s jeho obsahem a měl by být schopen co nejstručněji a nejvýstižněji zpracovat formalizované hlášení o zjištění IED/UXO. K tomu je zapotřebí minimální znalost problematiky IED, ale taktické situace a vlivu zjištěného IED/UXO na plněné úkoly.

Devítibodové hlášení „9-line IED/UXO Report“		
1	DTG When Unit Discovered Item <i>DTG FORMÁT – ČAS NÁLEZU</i>	
2	Reporting Activity and Location of UXO (Grid) <i>KDO ZJISTIL UXO A SOUŘADNICE UXO</i>	
3	Contact Method, Call Sign, Frequency, POC <i>ZPŮSOB SPOJENÍ, VOLACÍ ZNAK, FREKVENCE, POC (point of contact)</i>	
4	Type of Ordinance and Quantity, Markings <i>TYP MUNICE A MNOŽSTVÍ, JAK VYPADÁ – ZNAČENÍ, BARVA, TVAR, STAV</i> <p>The diagram illustrates six categories of ordnance with their respective markings and quantities:</p> <ul style="list-style-type: none"> A Bullets: Shows four different bullet types with markings 1, 2, 3, and 4. B Bombs: Shows four different bomb types with markings 1, 2, 3, and 4. C Missiles: Shows four different missile types with markings 1, 2, 3, and 4. D Small Bombs: Shows four different small bomb types with markings 1, 2, 3, and 4. E Grenades: Shows four different grenade types with markings 1, 2, 3, and 4. F Landmines: Shows four different landmine types with markings 1, 2, 3, and 4. 	
5	NBC Contamination in Area <i>MOŽNOST CHEMICKÉ, BIOLOGICKÉ NEBO JADERNÉ KONTAMINACE PROSTORU</i>	

6	Resources Threatened (TOC, Motor Pool, Military Convoys traveling on MSRs, etc.) PŘÍMÁ HROZBA PRO JEDNOTKY/ZAŘÍZENÍ KOALIČNÍCH JEDNOTEK (taktická oper. centra, autoparky, vojenské konvoje na hlavních zásobovacích cestách atd.)	
7	Impact on Mission (Cannot Land Helicopter at MEDEVAC Site, Truck Cannot Move, etc.) VLIV NA MISI (nemožnost přistání – pro MEDEVAC, nákladní auta – nemožnost pohybu atd.)	
8	Protective Measures Taken (Sandbags Around Item, Personnel Moved, Area Secured, etc.) PŘIJATÁ BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ (pytle s pískem kolem, přesun osob z místa nálezu, zajištění místa atd.)	
9	Recommended Priority (See Below) DOPORUČENÁ PRIORITA ŘEŠENÍ PROBLÉMU (IMMEDIATE/URGENT/MINOR/NO THREAT) (okamžitě/naléhavě/menší/žádné nebezpečí)	
<p>IMMEDIATE (okamžitě): Stops the Unit Maneuver and Mission Capability or Threatens Critical Assets Vital to the Miss (zastavení manévrující jednotky a možnosti mise nebo nebezpečí – představuje velmi vážné ohrožení pro probíhající důležité operace)</p> <p>URGENT (naléhavě): Slows the Units Maneuver and Mission Capability or Threatens Important Assets to the Mission (zpomalí manévrující jednotky a možnosti mise nebo nebezpečí – představuje hrozbu pro důležité operace v daném prostoru)</p> <p>MINOR (menší): Reduces the Units Maneuver and Mission Capability or Threatens Non-Critical assets of Value (omezuje manévrující jednotky a možnosti mise nebo nebezpečí na NE-kritickou mez ohrožení, významu v daném prostoru)</p> <p>NO THREAT (žádné nebezpečí): Has Little or No Effect on Mission Assets (vzniklý incident má velmi malý nebo žádný vliv na aktivity jednotek v dané oblasti)</p>		

Vzorový příklad vyplnění hlášení

Devítibodové hlášení „9-line IED/UXO Report“		
1	DTG When Unit Discovered Item <i>DTG FORMÁT – ČAS NÁLEZU</i>	15 1045L JUN08
2	Reporting Activity and Location of UXO (Grid) <i>KDO ZJISTIL UXO A SOUŘADNICE UXO</i>	1 st MechBat XXXXY
3	Contact Method, Call Sign, Frequency, POC <i>ZPŮSOB SPOJENÍ, VOLACÍ ZNAK, FREKVENCE, POC (point of contact)</i>	CM: Radio, CS: Omega1 Fr: 40575 POC sgt. Smith
4	Type of Ordinance and Quantity, Markings <i>TYP MUNICE A MNOŽSTVÍ, JAK VYPADÁ – ZNAČENÍ, BARVA, TVAR, STAV</i> 	UXO: AT Mine, Green Color, 3 Pcs Black Marking IED: Pipe with Red Wires, 1 Pc No Marking Possible IED: BOX (Size of MRE) 1 Pc Possible IED: Round Shape, Size of Grapefruit, Silver Colour, 1 Pc
5	NBC Contamination in Area <i>MOŽNOST CHEMICKÉ, BIOLOGICKÉ NEBO JADERNÉ KONTAMINACE PROSTORU</i>	No
6	Resources Threatened (TOC, Motor Pool, Military Convoys traveling on MSRs, etc.) <i>PŘÍMÁ HROZBA PRO JEDNOTKY/ZAŘÍZENÍ KOLALICHNÍCH JEDNOTEK (taktická oper. centra, autoparky, vojenské konvoje na hlavních zásobovacích cestách atd.)</i>	No Threat Significant Threat on MSR
7	Impact on Mission (Cannot Land Helicopter at MEDEVAC Site, Truck Cannot Move, etc.) <i>VLIV NA MISI (nemožnost přistání – pro MEDEVAC, nákladní auta – nemožnost pohybu atd.)</i>	Slows the Units Maneuver and Mission Capability or Threatens Important Assets to the Mission

8	Protective Measures Taken (Sandbags Around Item, Personnel Moved, Area Secured, etc.) <i>PŘIJATÁ BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ (pytle s pískem kolem, přesun osob z místa nálezu, zajištění místa atd.)</i>	Road Closed on Both Sites aprox 300 m, Local People evacuated
9	Recommended Priority (See Below) <i>DOPORUČENÁ PRIORITA ŘEŠENÍ PROBLÉMU</i> (IMMEDIATE/URGENT/MINOR/NO THREAT) (<i>okamžitě/naléhavě/menší/žádné nebezpečí</i>)	Urgent

Poznámka:

Ze zkušeností jednotek NATO z ISAF v roce 2008 vyplynulo, že **dosud používané devítibodové hlášení bude vhodné v budoucnu rozšířit o jeden nový bod**, který zahrne údaje o předešlých událostech (informace o předešlých incidentech – počet událostí, další nebezpečí jako odstřelovači, druhotné exploze, nebo přepady, co bylo primárním cílem incidentů apod.).

DEVĚT ZÁSAD OCHRANY PROTI IED

1. Udržování ofenzivního myšlení i jednání

- a) velitel musí být připraven reagovat na situaci:
 - dosáhnout a udržet kontakt s nepřítelem;
 - přesunout jednotku palbou a manévrem vpřed ke konečnému zničení nebo zajetí nepřítele;
- b) udržovat u jednotky ofenzivní myšlení a jednání;
- c) nevytvářet nepříteli příležitost k útoku;
- d) tvrdě trestat útoky nepřítele;
- e) při plánování počítat s nepřítelem;
- f) nacvičovat reakční činnost na IED;
- g) „BÝT LOVCEM, NE LOVENÝM!“.

2. Vytváření a udržování znalosti a hodnocení situace

- a) snažit se co nejlépe znát nepřítele – využívat aktuální zpravodajská hlášení;
- b) využívat předcházející zkušenosti (i v rámci jednotky);
- c) udržovat (vytvářet) přehled o situaci;
- d) neustále vést pozorování v operačním prostoru;
- e) znát působení (vliv) civilistů na operace, znát jejich aktivity;
- f) stále hodnotit (přehodnocovat) situaci.

3. Udržování všímavosti (pozornosti)

- a) znát vizuální příznaky IED;
- b) neustále pozorovat svůj sektor a pátrat po příznacích IED;
- c) nespěchat – nižší rychlost přesunu a trpělivost je předpoklad zjištění IED.

4. Vyvarování se vytváření modelových situací

- a) střídat činnosti v průběhu operace (různé formace nebo sestavy při přesunech a na zastávkách apod.);
- b) provádět změny v realizaci misí (měnit časy zahájení, body otáčení vozidel, místa zastávek apod.);
- c) vyvarovat se opakujících se činností.

5. Udržování odstupů/mimo kontakt

- a) udržovat bezpečnou vzdálenost od míst, kde se mohou vyskytovat IED (krajnice cest, křižovatky, středové pásy, vozidla stojící podél cesty apod.);
- b) udržovat patrolu (konvoj) v bezpečné vzdálenosti od civilní dopravy;
- c) odlišovat reálnou hrozbu od neškodných civilistů – důležité pro případ použití postupů eskalace síly (EOF);
- d) identifikovat místa s předchozími (pravděpodobnými) IED – *prohlídky 5/25/100 m* kolem vozidel při zastávkách;
- e) používat správné postupy pro přesuny (pěšky i na vozidlech);
- f) využívat překážky a terén (nevyužívat postranní cesty při zastávkách);
- g) stanovit čáry pro zahájení jednotlivých stupňů EOF při zastávkách (označit, kam nesmí jít civilní personál ozbrojených sil, kde vojáci zahájí použití EOF v případě přiblížení – rohatky, dopravní kužely, ostnatý drát, značky, signalizace, informační cedule apod.).

6. Udržování bezpečnosti na všech směrech

- a) udržovat *bezpečnost 360°/3D* bez rozdílu druhu přesunu (všichni vojáci si musí být vědomi důležitosti tohoto opatření);
- b) koordinovat pozorování s vojáky vlevo i vpravo – sektory musí na sebe navazovat a částečně se překrývat;

- c) namířit lafetované zbraně do podezřelých směrů (na osoby, vozidla, budovy apod.);
- d) udržovat bezpečnost v době sesednutí;
- e) umísťovat vozidla do hloubky sestavy;
- f) vyvarovat se myšlení ve stylu „jednoduché přímé řešení“;
- g) správně volit umístění rušičů.

7. Udržování taktického rozptýlení (rozestupů, mezer)

- a) nezhušťovat sestavu během zastávek;
- b) stanovit rychlost v závislosti na terénu;
- c) stanovit mezery v závislosti na zastavěném či otevřeném terénu (mimo osadu);
- d) počítat s okamžiky a místy, kdy se sestava shlukuje (při zpomalení, otáčení apod.);
- e) být si vědom, že rušič není vše řešícím opatřením proti IED (jsou i IED, která jsou odpalovaná jiným způsobem).

8. Používání protivýbuchové a protistřepinové ochrany

- a) střelci z lafetových zbraní musejí stát ve věži co nejnižší (větší pravděpodobnost přežití výbuchu IED a zapojení se do boje);
- b) vojáci zůstávající ve vozidle musejí provádět pozorování *bezpečnost 360°/3D*.

9. Znalost a využívání rušičů

- a) znát možnosti svého rušiče, jeho limity a vlivy na ostatní elektronické systémy (jak je eliminovat), TTP a použití, postupy „zákazu spojení“;
- b) pravidelně kontrolovat rušič, zda je zapnutý;
- c) plánovat umístění rušiče pro přesuny a zastávky;

- d) analyzovat terén a modely činnosti nepřítele a brát je v úvahu;
- e) je třeba mít stále na paměti, že všechna IED mohou být dálkově řízena.

ZÁSADY PROVÁDĚNÍ 5C OPATŘENÍ

1. CONFIRM – potvrdit pravděpodobné IED:

- a) informovat jednotku (tým) a nadřízeného o nálezu IED;
- b) provést prohlídku z bezpečné vzdálenosti (dalekohledy, optické zaměřovací systémy);
- c) provést *prohlídku 5/25/100 m*, s cílem vyloučit (zjistit) druhotné (sekundární) IED pátráním po příznacích IED;
- d) krýt se (využít terénní tvary, prostředky protivýbuchové ochrany);
- e) zpracovat a odeslat *9bodové hlášení IED/UXO*;
- f) s ohledem na situaci zahájit pátrání a vyklízení prostoru do vzdálenosti od IED podle velikosti IED, druhu terénu a prostředí (zastavěná oblast, volný terén apod.).

2. CLEAR – vyklidit:

- a) označit IED (pokud to situace dovolí);
- b) postupovat vně do minimální vzdálenosti 300 m;
- c) vést pozorování s cílem zjistit osoby pro aktivaci IED, popř. osoby pro natáčení videa, zjištění sekundárního IED;
- d) varovat místní obyvatelstvo;
- e) vyklidit prostor od obyvatel;
- f) provádět namátkovou kontrolu (znepokojí to odpalovače);
- g) zadržet osoby, které kladly IED, a osoby, které aktivují sekundární IED.

Dále je třeba:

- vyklidit prostor od všech osob;
- vyvarovat se modelového (schematického, rutinního) řešení situace;

- maximálně využívat kryty (skryty);
- aby nikdo nebyl na přímé otevřené linii od IED až do vzdálenosti po postavení kordonu.

3. CORDON – vytvořit kordon:

- a) zřídit bezpečnostní kordon – zpravidla 300 m od IED;
- b) zastavit veškerou dopravu a odklonit civilní dopravu od nebezpečného prostoru;
- c) stanovit kontaktní bod a vyčkávací prostor pro EOD, WIT nebo IEDD tým;
- d) vybrat a určit velitelské stanoviště velitele jednotky v místě incidentu (ICP – Incident Commander Post), provést v jeho okolí *prohlídky 5/25/100 m*;
- e) zjistit označení zasahujících jednotek (EOD, QRF), čas jejich příjezdu, rozpoznávací signály, počet vozidel, instrukce pro spojení (volací znaky, frekvence).

Dále je třeba:

- aby vojáci při pozorování a vedení obrany zaměřili pozornost směrem ven z kordonu (omezení možnosti iniciace IED na dálku);
- aby vojáci pozorovali vnější perimetr (velikost perimetru závisí na podmínkách a terénu);
- v případě vzniku incidentu ve městě (nebo jeho blízkosti) využít místní policii pro řešení situace ve vnějším perimetru kordonu;
- aby velitel jednotky (týmu) vydal jasný úkol všem prvkům kordonu;
- mít na paměti, že řídícím incidentu je velitel jednotky, která IED našla.

4. CONTROL – ovládnout, kontrolovat:

- a) zavést v kordonu systém autorizovaného vstupu;
- b) zabezpečit vjezd do kordonu (EOD tým, záchranná služba) pouze přes ICP;
- c) ovládnout prostor bojiště, udržování *bezpečnosti 360°/3D*;
- d) pátrat po sekundárních IED, odpalovačích IED, a při natáčení videa.

5. CHECK – ověřovat:

- a) prověřovat bezprostřední okolí na sekundární IED – provedením *prohlídky 5/25/100 m*;
- b) hlásit veliteli každý podezřelý předmět;
- c) v případě zjištění a lokalizace podezřelého sekundárního IED upravit kordon dle umístění a velikosti IED;
- d) překrývat sektory pozorování a palby.

Při provádění 5C opatření je třeba:

- brát nalezené IED jako útok nepřítele (léčku), s možností dalších forem útoků (palba z ručních zbraní, minometná palba, použití protitankových granátů, sekundárních IED) – **„JSI V ZÓNĚ NIČENÍ“**;
- uvědomit si, že každá situace je jiná, což ovlivňuje rozhodovací proces velitele. Pamatuj si, že postup 5C není proces „krok za krokem“. V závislosti na situaci mohou být 5C opatření plněna i současně;
- vyvarovat se modelového jednání – nepřítel pozoruje a zjišťuje naše postupy;
- považovat „CLEAR“ za nejdůležitější „C“;
- aby ICP (IC) po příjezdu EOD týmu poskytl veliteli EOD tyto informace:
 - situace vlastních sil a prostředků (SaP), jejich rozmístění,
 - situace nepřítele,

- případné doplnění (změny) **9bodového hlášení IED/UXO**,
- analýza terénu,
- dostupné podpůrné prostředky a palby,
- shromažďovací místa,
- prostředky MEDEVAC,
- prostředky pro opravy, vyproštění a odsun techniky,
- manipulace (zadržení) nepřátelských zajatců;
- aby během operace EOD týmu velitel jednotky stále udržoval:
 - hodnocení a znalost situace,
 - **bezpečnost 360°/3D**,
 - systém spojení a hlášení;
- aby velitel EOD týmu poskytnul informace k objasnění bezpečnostních požadavků ohledně:
 - bezpečnosti osob,
 - použití rušičů,
 - použití spojovacích prostředků,
 - řízených detonací.

POUŽITÍ PROSTŘEDKŮ ELEKTRONICKÉHO BOJE PŘI VEDENÍ BOJOVÉ ČINNOSTI V PROSTŘEDÍ S VÝSKYTEM IED

1. Použití ručních a do vozidel montovaných rušičů

Základní informace:

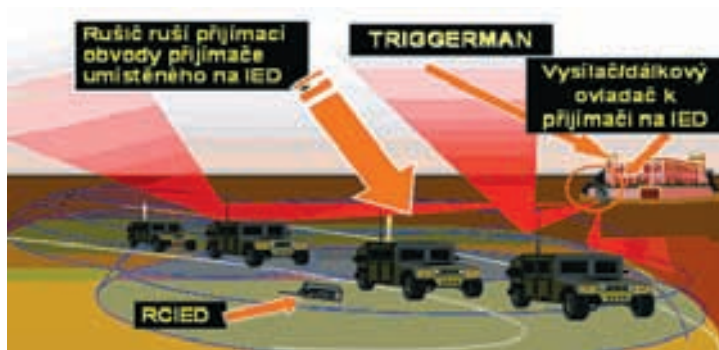
- rušiče mohou chránit osoby a techniku pouze proti rádiem odpalovaným IED (RCIED);
- dosah rušiče (chráněná oblast) závisí na výkonu rušiče, intenzitě rušeného signálu, vzdálenosti vysílače od přijímače, terénních charakteristikách, jako je např. členitost terénu, budovy, zalesnění apod.;
- vliv terénu na účinnost rušiče nelze přesně stanovit. Obecně platí, že rušič zaruší prostor, který je přímo viditelný, a to na vzdálenost garantovanou výrobcem;
- zapnutý rušič má na zdraví člověka stejný vliv jako jakékoli spojovací zařízení, pracující se stejným výkonem;
- při obsluze rušiče postupovat vždy podle konkrétního návodu k rušiči, nebo podle pokynů osoby provádějící zaškolení;
- rušič musí být před každým použitím v terénu nastaven odborným orgánem EB v závislosti na typu operace a signálovém prostředí;
- před použitím rušiče je třeba zkontrolovat:
 - vyčištění a utažení antény a spojů,
 - zda anténa a napájecí kabely nejsou poškozeny, roztřepeny apod.,
 - zda vzdušné vstupní a výstupní otvory nejsou zablokovány,
 - zda anténa rušiče není zkřivena, pokroucena apod.

Systémy rušičů mohou být testovány pouze oprávněnými osobami.

2. Použití rušičů při přesunech a během zastávek

Všeobecné zásady:

- vozidla s rušiči musejí dodržovat stanovenou pozici v koloně během přesunu i při zastávkách, neurčí-li velitel jinak;
- při plnění úkolů mimo základnu je třeba nechávat rušiče neustále zapnuté;
- velitel jednotky neustále hodnotí situaci, v případě potřeby (např. odbočování kolony v zastavěném prostoru) řídí manévry vozidel s rušiči ke zmaření hrozby;
- v prostorech, kde se dá předvídat použití RCIED se vozidla s rušiči předsunou a udržují pozici, dokud jednotka neprojde;
- rušiče nevypínat, dokud není provedena *prohlídka 5/25/100 m* (podle rozkazu velitele) a poté jediné tehdy, pokud je to nařízeno EOD orgánem;
- na místě IED incidentu rušiče nevypínat. Vypnout je možné jen v případě, že je to nařízeno EOD orgánem;
- po pokynu k vypnutí nastavit režim „STANDBY“ pro okamžité zapnutí při opuštění daného prostoru;
- vypínání rušičů kvůli zabezpečení spojení přivádí jednotku do rizika;
- rušiče vypínat při vjezdu na kontrolní bod;
- rušiče vypínat a nechat vypnuté na základně, s výjimkou testování před odjezdem mimo základnu.

Obr. 21 Činnost rušiče v koloně vozidel

REAKCE NA INCIDENT IED BEZ AKTIVACE

1. Reakce na incident IED bez aktivace – statické IED

Činnost (reakce) na incident bez aktivace – statické IED:

- informovat tým (jednotku) a nadřízeného o nálezů IED;
- velitel vydá příkaz k zastavení vozidel nebo příslušníkům hlídky;
- nedotýkat se, nemanipulovat s IED;
- nepokládat žádný předmět na IED, ani v jeho blízkosti;
- opustit co nejdříve bezprostřední prostor IED;
- nepoužívat rádiové spojení do 50 m od IED;
- respektovat **9 zásad C-IED** (příloha 4 této vojenské publikace);
- realizovat postupy **5C** opatření (příloha 5 této vojenské publikace).

Obr. 22 Ukázka statického IED

Drily související s reakcí na incident IED bez aktivace – statické IED:

- podávání hlášení (prvotní hlášení, IED hlášení);
- provedení 5C opatření;
- provedení *prohlídky 5/25/100 m*;
- kordon (zabezpečení perimetru).

2. Reakce na incident IED bez aktivace – mobilní IED

Činnost (reakce) na incident, kdy IED je nesené osobou (PB IED – Pearson Bourne Improvised Explosive Device):

- informovat velitele (jednotku) o podezřelé osobě;
- aplikovat postupy eskalace síly (EOF – Escalation of Force) v určené vzdálenosti a dle pravidel ROE:
 - zastavit osobu – zvolat v místním jazyce (i anglicky) příkaz pro podezřelou osobu, aby zastavila, a namířit na ni zbraň,
 - evakuovat prostor,
 - použít smrtící síly dle ROE, pokud se podezřelá osoba nepodřídí pokynům (použít smrtící sílu z co největší vzdálenosti, nezasáhnout výbušninu nebo rozněcovač);
- informovat nadřízeného;
- provést prohlídku osoby na IED:
 - ukázat ruce dlaněmi nahoru a s roztaženými prsty,
 - vyndat všechny nesené předměty na zem,
 - odstoupit 2 kroky od nich,
 - sejmut svrchní oblečení a položit na zem,
 - nadzvednout košili (tričko) a otočit se pomalu kolem dokola,
 - pokud má osoba na sobě podezřelý předmět – přikázat, aby si lehla na zem, obličejem dolů, měla natažené paže, dlaně vzhůru, obličej odvrácený od vojáka (nepřibližovat se k podezřelé osobě, ani v případě, kdy je osoba zraněna);
- provést zatčení osoby (spoutání);

- přivolat specialisty na IEDD;
- organizovat realizaci 5C opatření.

Poznámka:

- pokud si osoba nesoucí IED uvědomí, že je prozrazena, může se pokusit IED odpálit okamžitě bez dosažení cíle;
- pro případ zaváhání osoby nesoucí IED se používá takzvané „zajištění proti selhání“ – roznět provedený na dálku jinou osobou;
- pokus fyzicky zneškodnit podezřelou osobu vyžaduje koordinaci více vojáků a je velice nebezpečný;
- v případě PBIED, pokud se jedná o ženu nebo dítě do 12 let věku, prohlídku provádějí vojákyně, odděleně od ostatních.

Obr. 23 PBIED – sebevražedná vesta

Činnost (reakce) na incident, kdy IED je připevněné na vozidle nebo uložené ve vozidle (VBIED – Vehikle Borne IED):

- informovat velitele (jednotku) o podezřelé osobě (vozidle);
- aplikovat postupy eskalace síly (EOF) v určené vzdálenosti a dle pravidel ROE:
 - dát vozidlu signál, aby zastavilo,
 - namířit zbraň na vozidlo a demonstrovat úmysl ji použít,
 - v případě, kdy vozidlo nezastavuje, vystřelit varovné výstřely (dle možností z krytu),
 - pokud vozidlo nezastaví, použít mířenou střelbu na motor a pneumatiky vozidla. V případě neúčinnosti střelby, použít mířenou střelbu na řidiče vozidla, dokud vozidlo nezastaví. Pokud vozidlo zastaví, pokračovat v plnění dalších postupů;
- informovat nadřízeného;
- provést prohlídku osob na IED:
 - nařídit řidiči a pasažérům opustit vozidlo,
 - přimět řidiče otevřít všechny dveře a ukládací prostory, poté odstoupit od vozidla do určeného prostoru,
 - přimět řidiče a pasažéry otočit se čelem na opačnou stranu od vozidla a odejít do prostoru určeného osobou provádějící zadržení,
 - provést jejich vizuální kontrolu, zda nemají rozněcovače,
 - pokračovat v prohlídce osob (prohlídka se provádí jako v případě incidentu, kdy IED je nesené osobou);
- realizovat postupy 5C opatření (příloha 5 této vojenské publikace). V rámci těchto opatření provést vnější kontrolu vozidla na přítomnost IED ve vozidle (příloha 15 této vojenské publikace). Neotvírat dveře, poklopy a neprovádět kontrolu uvnitř vozidla (možnost odpálení IED);
- informovat orgány EOD, informovat EOD tým po jeho příjezdu.

Poznámka:

- je třeba respektovat zásady C-IED a řídit se pokyny velitele;

- nepřítel používá vícenásobné SVBIED k napadení cíle;
- pokud to vyžaduje situace, je třeba přeskočit jednotlivé kroky v postupech EOF a zahájit střelbu na vozidlo a řidiče;
- při přesunech je třeba vynucovat odstup místní dopravy a zabránit začlenění podezřelého vozidla do sestavy jednotky – eskalace síly EOF.

Obr. 24 VBIED – trhaviny uložené ve vozidle

Obr. 25 VBIED – použití motocyklu jako IED

Drily související s reakcí na incident IED bez aktivace – mobilní IED:

- podávání hlášení (prvotní hlášení, IED hlášení);
- provedení 5C opatření;
- provedení *prohlídky 5/25/100 m*;
- kordon (zabezpečení perimetru);
- eskalace síly (EOF – Escalation of Force);
- prohlídka osoby (osob);
- prohlídka vozidla;
- zatýkáci procedura.

REAKCE NA INCIDENT IED S AKTIVACÍ

Činnost (reakce) na incident IED s aktivací:

- zabezpečit a udržovat *bezpečnost 360°/3D*;
- vést palbu, pokud je nepřítel pozitivně identifikován;
- opustit zónu ničení;
- informovat velitele;
- poskytnout první pomoc raněným (MEDEVAC, CASEVAC);
- realizovat postupy 5C opatření (příloha 5 této vojenské publikace);
- podílet se na realizaci dalších postupů a opatření:
 - odsun/zničení poškozené techniky/komponentů,
 - zabezpečení přistávací plochy.

Poznámka:

- je třeba respektovat **9 zásad C-IED**;
- postupy v reakci na incident se neliší dle druhu IED;
- výbuch IED lze považovat za druh léčky – může následovat další exploze a přímá nebo nepřímá palba;
- prvních 5 až 10 minut je rozhodujících – reakce musí být instinktivní a účelná.

Drily související s reakcí na incident IED s aktivací:

- podávání hlášení (prvotní hlášení, IED hlášení, METHANE);
- reakce na kontakt;
- provedení 5C opatření;
- provedení *prohlídky 5/25/100 m*;
- kordon (zabezpečení perimetru);
- eskalace síly (EOF – Escalation of Force);
- zatýkácí procedura;

- třídění raněných, první pomoc raněným;
- vyžádání MEDEVAC;
- výběr, prohledání, označení, zabezpečení prostoru pro přistání vrtulníku (HLZ – Helicopter Landing Zone), navedení vrtulníku.

Obr. 26 Vozidlo po aktivaci IED

Obr. 27 Komunikace po aktivaci IED

REAKCE NA INCIDENT IED S MOŽNOU PŘÍTOMNOSTÍ NBC LÁTKY

V případě nálezu IED s NBC látkami jednotka plní úkoly podle postupů pro činnost jednotky v zamořeném prostoru.

Činnost (reakce) na incident IED s možnou přítomností NBC látky:

- vyhlásit signál „CHEMICKÝ POPLACH“:
 - všichni vojáci si ihned nasadí ochranné masky a kryjí se na vozidlech nebo v jiných krytech,
 - co nejdříve opustit nebezpečný prostor (pokud to lze, proti směru větru),
 - vojáci, kteří nesmějí opustit svá stanoviště nebo včas nezaujali krytí, si samostatně obléknou ochranný oblek,
 - zasaženým vojákům poskytnout první pomoc s využitím autoinjektorů a individuálních protichemických balíčků (IPB);
- zabezpečit a udržovat *bezpečnost 360°/3D*;
- zahájit palbu v souladu s ROE, pokud je nepřítel pozitivně identifikován;
- informovat velitele jednotky (týmu);
- opustit zónu ničení;
- poskytnout první pomoc raněným (MEDEVAC, CASEVAC);
- realizovat postupy 5C opatření (příloha 5 této vojenské publikace) a navíc:
 - zaslat zprávu NBC nadřízenému,
 - varovat jednotky, které působí ve směru větru;
- po příjezdu speciálního týmu EOD, informovat velitele jednotky (týmu);
- podílet se na realizaci dalších postupů a opatření.

Poznámka:

Možnost nepřítele použít IED s NBC látkami vyplývá ze zpravodajské činnosti (krádeže NBC látek k výrobě IED, nalezení skladů nepřítele s NBC látkami apod.).

Drily související s reakcí na incident IED s možnou přítomností NBC látky:

- podávání hlášení (prvotní hlášení, IED hlášení, METHANE, NBC hlášení);
- reakce na kontakt;
- reakce na zjištění přítomnosti NBC látek v ovzduší;
- použití prostředků individuální ochrany (PIO);
- provedení 5C opatření;
- provedení *prohlídky 5/25/100 m*;
- kordon (zabezpečení perimetru);
- eskalace síly (EOF – Escalation of Force);
- třídění raněných, první pomoc raněným;
- vyžádání MEDEVAC;
- výběr, prohledání, označení, zabezpečení prostoru pro přistání vrtulníku (HLZ – Helicopter Landing Zone), navedení vrtulníku.

PLÁNOVÁNÍ ÚKOLU A PŘÍPRAVA NA BOJOVOU ČINNOST

1. Plánování úkolu

Základním předpokladem úspěšného splnění úkolu v oblasti s výskytem IED je promyšlené plánování. Ve vypjatých situacích je vždy schopnost správného rozhodování značně ovlivněna a improvizace tak může mít pro jednotku těžko odhadnutelné následky. Velmi důležité pro splnění úkolu je, aby jednotka znala ROE při použití IED, aktuální situaci o nepříteli a jiných hrozbách z prostoru, kde bude úkol plnit.

Při obdržení bojového rozkazu a jeho pochopení postupuje velitel jednotky při plánování dle standardizovaných dokumentů pro danou misi. Provede důkladnou analýzu úkolu tak, aby zohlednil všechny dílčí etapy, které bude jednotka plnit od zahájení přípravy až po ukončení úkolu.

Při obdržení bojového rozkazu (BR) je třeba zohlednit:

- a) dobu na přípravu od vydání BR do zahájení úkolu;
- b) dobu, po kterou bude úkol plněn;
- c) druh úkolů – bojová nebo humanitární činnost, vždy počítat s přítomností IED;
- d) aktuální situace v prostoru plnění úkolu, složení a síla možného nepřítelů;
- e) vliv terénu na splnění úkolu;
- f) vliv počasí v průběhu plnění úkolu.

2. Příprava jednotky před zahájením úkolu

Příprava jednotky před plněním úkolu se skládá z materiální a bojové přípravy, kterou organizuje její velitel a provádějí ji všichni příslušníci jednotky.

Materiální příprava

Její správné a bezchybné provedení ulehčuje průběh plnění úkolu a dává větší prostor pro řešení problémů souvisejících s vlastní činností jednotky. Oproti tomu i sebemenší opominutí maličkosti je příčinou nejistoty, odvádí pozornost od plnění úkolu a je prvním předpokladem k jeho nezdaru.

Heslem pro materiální přípravu je: „**Kontrola, kontrola, kontrola!**“

V rámci materiální přípravy je nutné zkontrolovat:

- a) zbraně, munici, dýmové a signální prostředky:
 - funkčnost zbraňových systémů všech zbraní jednotlivců;
 - mechanická a optická mířidla;
 - přístroje umožňující pozorování a vedení palby v noci;
 - neporušenost munice, RG, RPG, dýmových a signálních prostředků;
 - doplnění nebo navýšení palebných průměrů.
- b) balistickou ochranu jednotky:
 - úplnost a neporušenost balistické ochrany jednotlivce;
 - úplnost a neporušenost balistické ochrany vozidla;
 - doplnění, popřípadě zesílení balistické ochrany.
- c) vozidla:
 - technický stav vozidel – soustavy (brzdová, palivová, elektrická apod.);
 - provozní kapaliny včetně záložních;
 - dostatečný počet náhradních dílů, pneumatik, nářadí;
 - uložení a upevnění materiálu tak, aby nepřekážel a nezranil osoby;
 - funkčnost ženijního materiálu umožňujícího samovyproštění a odtah vozidla.

- d) technické a spojovací prostředky:
- funkčnost a technický stav rušičů včetně dodání frekvencí pro rušení;
 - funkčnost spojovacích prostředků a spolehlivosti zdrojů včetně frekvencí pro spojení;
 - funkčnost pozorovacích přístrojů – optika, přístroje pro noční vidění, termovize, detektory, radiolokátory;
 - funkčnost GPS, satelitních telefonů;
 - funkčnost svítilen a stroboskopů;
 - dostatečnou zásobu studených a infračervených světél;
 - dostatečnou zásobu náhradních zdrojů do všech používaných zařízení a prostředků.
- e) zdravotní materiál:
- úplnost a neporušenost vezeného materiálu ve vozidle;
 - úplnost a neporušenost u všech členů jednotky.
- f) proviantní a výstrojní materiál:
- stravu a vodu na dobu delší, než je plnění úkolu;
 - výstrojní materiál dle ročního období.
- g) bojovou dokumentaci:
- mapy prostoru s vyznačením nebezpečných úseků a míst (IED, minová pole);
 - kódovací prostředky, pokud jsou používány;
 - tabulky pro hlášení (předepsané možné varianty hlášení pro řešení krizové situace).

Bojová příprava

Její provedení slouží k dokonalému pochopení úkolu a záložních variant, které mohou nastat v důsledku činnosti nepřítele. Cílem bojové přípravy je zopakovat základní činnosti při kontaktu s nepřítelem, reakce na klamná a ostrá IED, minové nebezpečí a UXO.

V rámci bojové přípravy je nutné provést:

- a) na základě dostupných topografických materiálů a seznámení s terénem, ve kterém bude jednotka úkol plnit:
- hlavní trasy přesunu, záložní trasy přesunu;
 - nebezpečné úseky a místa vzhledem k obtížnosti terénu a jejich možné obtíže;

- nebezpečné úseky a místa při náhlé změně počasí a jejich možné objížďky;
 - místa pro krátké a delší zastávky a pro navázání spojení se základnou;
 - prostory rozmístění při odpočinku;
 - hlavní a záložní trasy pro návrat na základnu.
- b) detailní seznámení se situací hrozeb IED:
- nebezpečné úseky a místa, kde IED byla provedena;
 - doba provedených IED a jejich četnost;
 - typ IED (způsob iniciace, konstrukce, počet náloží, množství trhaviny, použitá munice, způsob zamaskování, možnost ochrany před účinkem – rušič/balistika);
 - odhalená IED (demaskující příznaky vedoucí k odhalení, konstrukce, počet náloží a množství trhaviny, možnost ochrany před účinkem – rušič/balistika);
 - činnost, jakou jednotky při incidentu prováděly, a jaká byla reakce nepřítele.
- c) detailní seznámení s plánem rozmístění minových polí:
- prostory s výskytem minových polí;
 - charakteristické rysy pro rozpoznání zaminovaného prostoru;
 - náhradní trasy, objížďky.
- d) detailní seznámení s činností nepřítele:
- síla, složení a organizace nepřátelských skupin operujících v prostoru;
 - zbraně a zbraňové systémy nepřítele;
 - ústroj a charakteristické znaky k identifikaci nepřítele;
 - použitá taktika při prováděných útocích na koalici jednotky;
 - místa s nejčastějším výskytem incidentů;
 - činnost nepřítele při odvetné reakci koaličních jednotek;
 - činnost domácího obyvatelstva.

Na základě zjištěných informací můžeme nepřítel rozdělit do několika skupin:

- a) osoby s různým druhem násilí či hrozeb, donucené k nepřátelské činnosti;
- b) občasní nájemní bojovníci z řad místního obyvatelstva, řešící svou sociální situaci nepřátelskou činností (takzvaní desetidolaroví bojovníci);
- c) nájemní bojovníci z muslimských i nemuslimských zemí celého světa;
- d) profesionálně vycvičení bojovníci, organizovaní ve skupinách a instruktoři diverzních činností;
- e) velitelé teroristických skupin, klanů – náčelníci.

Organizace součinnosti:

- a) kdo další z koaličních jednotek nebo vlastních je v prostoru naší působnosti;
- b) rozpoznávací znaky pro vlastní pozemní jednotky a letectvo;
- c) procedury při setkání;
- d) způsob vyžádání palebné, letecké podpory;
- e) způsob vyžádání MEDEVAC, EOD, QRF.

Zopakování a ujednacení SOP v rámci jednotky:

- a) postavení a formace kolony pro přesun na vozidlech – pěšky, organizace přesunu;
- b) sestava pro přesun s využitím silně pancéřovaných vozidel;
- c) nácvik činnosti při ztrátě spojení;
- d) nácvik činnosti při palebném přepadu;
- e) nácvik činnosti při různých incidentech IED;
- f) nácvik činnosti při minovém incidentu a UXO;
- g) nácvik činnosti při nestandardních situacích (živelní pohroma, vtažení do boje apod.).

3. Získávání poznatků po splnění úkolů

Po splnění úkolu je nutné předat veškeré důležité informace tak, aby mohly být co nejdříve analyzovány a použity pro případné varování ostatních jednotek, které se ještě mohou nacházet v nebezpečném prostoru, nebo se k plnění úkolu připravují.

Tyto informace lze rozdělit do následujících kategorií podle stupně důležitosti:

- a) **informace týkající se IED** (slouží k doplnění již získaných informací od EOD týmů):
 - doba nálezu nebo provedení IED;
 - prostor umístění a způsob zamaskování;
 - reakce jednotky a řešení vzniklé situace (velitel jednotky, podřízení velitelé, zasažené vozidlo);
 - činnost nepřítele;
 - výskyt cizích osob v blízkém či vzdáleném prostoru incidentu (pozorovatelé);
 - co předcházelo incidentu.
- b) **informace týkající se minového incidentu, UXO** (slouží k doplnění již získaných informací od EOD týmů):
 - místo nálezu;
 - prostor umístění a způsob zamaskování;
 - reakce jednotky a řešení vzniklé situace (velitel jednotky, podřízení velitelé, zasažené vozidlo, jednotlivci);
 - činnost nepřítele;
 - výskyt cizích osob v blízkém či vzdáleném prostoru incidentu (pozorovatelé).
- c) **informace týkající se činnosti nepřítele:**
 - prostor incidentu;
 - složení, síla, zbraně;
 - zjištěné taktické postupy, přímá palba, nepřímá palba;
 - způsob maskování, barva a druh oděvu, druh obuvi;
 - technické vybavení;
 - reakce nepřítele na odvetná opatření (houževnatost, zbabělost);
 - ztráty na straně nepřítele;

- možný výskyt pozorovatelů;
 - co předcházelo incidentu.
- d) **informace týkající se činnosti domorodého obyvatelstva:**
- reakce na přítomnost jednotky – přátelský/nepřátelský přístup;
 - absence osob v prostoru – může také signalizovat nebezpečí, které nesouvisí s činností naší jednotky, ale je reakcí na nebezpečí hrozící jiné spojenecké jednotce, působící ve stejném prostoru, nebo našim prostorem projede v nejbližší době. **Na základě organizace součinnosti je nutné tuto zprávu předat ihned po překonání takového prostoru;**
 - reakce obyvatelstva před incidentem a po incidentu;
 - pracovní činnost v blízkosti cest a na cestách.
- e) **informace týkající se změn na komunikacích a jejich blízkosti, související s lidskou činností:**
- nově opravené úseky komunikací;
 - odstraněné výtluky na asfaltových komunikacích;
 - zasypané díry na komunikacích;
 - opravené mosty s natřenými pilíři;
 - nové objízďky;
 - lineárně rozrušená a upravená místa na a vedle komunikací;
 - nárůst nových tvarů a předmětů u známých komunikací:
 - betonové prvky,
 - nová svodidla,
 - různé hromady kamení, sutě, hlíny nebo odpadků apod.,
 - osamoceně stojící nové tyče, značky, billboardy, vraky techniky (záměrné body).
- f) **informace týkající se změn v terénu na komunikacích a v jejich blízkosti související s vlivy počasí:**
- stržené krajnice;
 - sesuvy půdy a kamení;
 - rozvodněné řeky;
 - neprůjezdné úseky.

REAKCE JEDNOTKY NA INCIDENT IED PŘI PĚŠÍ HLÍDCE

Pěší jednotka může být zpravidla napadena IED při těchto činnostech:

- při sesednutí z vozidla a kontrole místa, kde hrozí umístění IED;
- při nálezu IED a provádění *prohlídky 5/25/100 m*; sesednutí a propátrávání úseku komunikace (oblasti), čištění oblasti (zaujímání takzvané Safe Haven – bezpečný prostor např. pro přenocování, VCP apod.);
- při sesednutí a pomalém průjezdu kolony (konvoje) těžkým (rizikovým) terénem;
- při sesednutí a zabezpečování perimetru;
- při jiné pěší operaci.

Činnost jednotky na incident IED při pěší hlídce:

- a) **IED nebylo uvedeno v činnost** (nález IED, zadržení osoby nebo vozidla s podezřením na IED, upozornění místního obyvatelstva na IED apod.):
 - uvědomit všechny příslušníky hlídky o situaci – **nález neaktivovaného IED považuj za selhaný útok na tebe**;
 - okamžité zaujetí krytých palebných postavení všech vojáků, očekávání dalšího útoku (SAF, aktivace IED, aktivace následného IED);
 - nahlásit nález IED na TOC (prvotní hlášení);
 - provedení 5C opatření;
 - pokračovat podle pokynů z TOC;
 - **očekávej útok následných IED.**
- b) **IED bylo uvedeno v činnost**:
 - uvědomit všechny příslušníky hlídky o situaci;
 - okamžité zaujetí krytých palebných postavení všech vojáků, očekávání dalšího útoku;
 - nahlásit útok na TOC (prvotní hlášení).

Po pominutí okamžité hrozby:

- hlášení na TOC (METHANE);
- poskytnutí první pomoci raněným;
- žádost o MEDEVAC (dle situace), QRT (IRT);
- provedení 5C opatření;
- pokračovat podle pokynů z TOC;
- **očekávej útok následných IED.**

Drily související s reakcí jednotky na incident IED při pěší hlídce:

- podávání hlášení (prvotní hlášení, METHANE);
- reakce na kontakt;
- první pomoc raněným;
- vyžádání MEDEVAC;
- výběr, prohledání, označení, zabezpečení prostoru pro přistání vrtulníku (HLZ – Helicopter Landing Zone), navedení vrtulníku;
- provedení 5C opatření.

REAKCE JEDNOTKY NA INCIDENT IED PŘI HLÍDCE NA VOZIDLECH

1. Činnost (reakce) jednotky na incident IED při hlídce na vozidlech – minimální nebo žádné poškození vozidla:

a) bez střelby:

- uvědomit všechna vozidla v hlídce o situaci;
- zvýšit rychlost a **okamžitě opustit ohrožený prostor**;
- nahlásit útok na TOC (prvotní hlášení);
- dosáhnout bezpečný prostor;
- provedení zastávky:
 - *prohlídka 5/25/100 m*,
 - zabezpečení prostoru, **očkávej další útok**,
 - obranné postavení;
- kontrola vozidel, ošetření raněných;
- hlášení na TOC (METHANE);
- pokračovat podle situace a pokynů z TOC.

b) komplexní útok:

- okamžité opětování palby do směru, odkud je hlídka napadena (zejména „Top gunners“), pokrytí nepřítele těžkou palbou až do opuštění prostoru;
- další činnost stejná jako bez střelby.

Drily související s reakcí jednotky na incident IED při minimálním nebo žádném poškození vozidla:

- podávání hlášení (prvotní hlášení, METHANE);
- provedení *prohlídky 5/25/100 m*;
- kordon (zabezpečení perimetru);
- třídění raněných, první pomoc raněným;
- reakce na kontakt.

2. Činnost (reakce) jednotky na incident IED při hlídce na vozidlech – střední poškození vozidla (vozidlo částečně pojízdné):

a) bez střelby:

- uvědomit všechna vozidla v hlídce o situaci;
- snažit se okamžitě přesunout s poškozeným vozidlem co nejdál z prostoru napadení. Ostatní vozidla hlídky se přesouvají rychlostí podle poškozeného vozidla na vzdálenost, na jakou je toto vozidlo schopno odjet pryč z Kill Zone;
- po zastavení poškozeného vozidla okamžitě zaujetí obranného postavení (dodržet bezpečné vzdálenosti);
- provedení *prohlídky 5/25/100 m*;
- hlášení na TOC (prvotní hlášení);
- osádka vozidla, které je nejbližší zasaženému vozidlu, po provedení *prohlídky 5/25/100 m* se pěšky přesune k poškozenému vozidlu a provede u něj *prohlídku 25/5 m*. Ostatní osádky zabezpečí prostor podle pokynů a situace;
- hlášení na TOC (METHANE);
- poskytnutí první pomoci raněným, příprava poškozeného vozidla k odtažení;
- provedení CASEVAC, návrat na základnu.

b) komplexní útok:

- uvědomit všechna vozidla v hlídce o situaci;
- okamžitě opětování palby do směru, odkud je hlídka napadena (zejména „Top gunners“), pokrytí nepřitele těžkou palbou až do opuštění prostoru nebo po dobu napadení;
- snažit se okamžitě přesunout s poškozeným vozidlem co nejdál z prostoru napadení. Ostatní vozidla hlídky se přesouvají rychlostí podle poškozeného vozidla na vzdálenost, na jakou je poškozené vozidlo schopno odjet pryč z Kill Zone;

- hlášení na TOC (prvotní hlášení);
- po zastavení poškozeného vozidla okamžité zaujetí obranného postavení (dodržet bezpečné vzdálenosti);
- v závislosti na situaci – vedení krycí palby, eliminace nepřítele, manévr prvkem hlídky k provedení jeho zničení; krytí palbou (přípravenost ke krytí, pokud okamžitá hrozba SAF pominula) po celou dobu přítomnosti hlídky v ohroženém prostoru;
- po pominutí okamžité hrozby SAF všechny osádky provedou *prohlídku 5/25/100 m*;
- hlášení na TOC (METHANE);
- poskytnutí první pomoci raněným a příprava vozidla na odtažení;
- provedení CASEVAC, návrat na základnu.

Drily související s reakcí jednotky na incident IED při středním poškození vozidla (vozidlo částečně pojízdné):

- podávání hlášení (prvotní hlášení, METHANE);
- provedení *prohlídky 5/25/100 m*;
- kordon (zabezpečení perimetru);
- třídění raněných, první pomoc raněným;
- reakce na kontakt;
- příprava vozidla na odtah, odtažení vozidla.

3. Činnost (reakce) jednotky na incident IED při hlídce na vozidlech – vážné poškození vozidla (vozidlo zcela nepojízdné), vážná zranění:

a) bez střelby:

- uvědomit všechna vozidla v hlídce o situaci;
- zaujetí obranného postavení (dodržet bezpečné vzdálenosti);
- provedení *prohlídky 5/25/100 m*;
- hlášení na TOC (prvotní hlášení);

- osádka vozidla, které je nejbližše zasaženému vozidlu, po provedení *prohlídky 5/25/100 m* se pěšky přesune k poškozenému vozidlu a provede u něj *prohlídku 25/5 m*. Ostatní osádky zabezpečí prostor podle pokynů a situace;
- hlášení na TOC (METHANE);
- poskytnutí první pomoci raněným;
- žádost o MEDEVAC a RECOVERY;
- prověření a zabezpečení prostoru pro přistání vrtulníku (HLZ – Helicopter Landing Zone);
- provedení MEDEVAC a RECOVERY;
- pokračovat dle pokynů z TOC.

b) komplexní útok:

- uvědomit všechna vozidla v hlídce o situaci;
- okamžité opětování palby do směru, odkud je hlídka napadena (zejména „Top gunners“), těžké pokrytí nepřítele těžkou palbou. V závislosti na velikosti nepřátelské jednotky a situaci vyžádat si vzdušnou palebnou podporu (ECAS), QRF (IRT) cestou METHANE nebo podle vlastních SOP;
- hlášení na TOC (prvotní hlášení);
- zaujetí obranného postavení (dodržet bezpečné vzdálenosti);
- v závislosti na situaci – vedení krycí palby, eliminace nepřítele, manévr prvkem patroly (hlídky) k provedení jeho zničení; krytí palbou (připravenost ke krytí, pokud okamžitá hrozba SAF pominula) po celou dobu přítomnosti patroly v ohroženém prostoru;
- po pominutí okamžité hrozby SAF všechny osádky provedou *prohlídku 5/25/100 m*;
- hlášení na TOC (METHANE);
- osádka vozidla, které je nejbližše zasaženému vozidlu, po provedení *prohlídky 5/25/100 m* se pěšky přesune k poškozenému vozidlu a provede u něj *prohlídku 25/5 m*;
- poskytnutí první pomoci raněným;

- žádost o MEDEVAC a RECOVERY;
- prověření a zabezpečení prostoru pro přistání vrtulníku (HLZ – Helicopter Landing Zone);
- provedení MEDEVAC a RECOVERY;
- pokračovat podle pokynů z TOC.

Drily související s reakcí jednotky na incident IED při vážném poškození vozidla (vozidlo zcela nepojízdné) a vážných zraněních:

- podávání hlášení (prvotní hlášení, METHANE);
- provedení prohlídky *5/25/100 m* (25/5 m);
- kordon (zabezpečení perimetru);
- třídění raněných, první pomoc raněným;
- reakce na kontakt;
- výběr, prohledání, označení, zabezpečení prostoru pro přistání vrtulníku (HLZ – Helicopter Landing Zone), navedení vrtulníku.

ČINNOST JEDNOTKY NA VCP A JEJÍ REAKCE NA INCIDENT IED

1. Zřizování VCP a činnost jednotky na něm

Cíl zřízení VCP (Vehicle Check Point) je:

- a) zabránit (odradit) teroristům v přesunu zbraní, munice, výbušnin a zakázaného materiálu v prostoru naší působnosti;
- b) zabránit provedení útoku na naše jednotky nalezením zbraní, munice a výbušnin;
- c) zvýšení kreditu v očích místního obyvatelstva slušným a profesionálním jednáním;
- d) sběr informací.

Druhy zřizovaných VCP:

- a) pěší;
- b) na vozidlech;
- c) stálé;
- d) dočasné:
 - zaměřené na zadržení konkrétních osob nebo zbraní;
 - pro kontrolu pohybu osob a vozidel v dané lokalitě;
 - jako reakce na nenadálou událost (např. napadení konvoje);
 - jako prevence – běžná součást patrolování.

Základní pravidla pro zřizování VCP:

- musí umožňovat bezpečný odstup od rizikového prostoru (alespoň 100 m z přístupových směrů) a musí permanentně umožňovat vzájemné krytí všech vojáků;
- místo musí poskytovat bezpečnost v okruhu 360°;
- před zřizováním provést *prohlídku 5/25/100 m* (zběžně i detektory kovů) a prostor pak jistit rušiči (ECM).

Kritéria pro umístění dočasného VCP:

- místo pro VCP musí poskytovat ochranu vlastní jednotce (možnost krytí);
- vozidlo musí mít dostatečně dlouhý úsek pro zastavení (neumísťovat v těsné blízkosti zatáčky, vrcholu kopce apod.);
- pokud možno umístit VCP v místě, kde vozidlo nebude mít příliš velkou rychlost (v dostatečné vzdálenosti od zatáčky apod.);
- zajištění VCP umísťovat tak, aby byl dostatek času pro varování o příjezdějším vozidle, popř. pro umístění zastavovacích pásů;
- VCP umístit tak, aby řidič neměl možnost při zpozorování VCP odbočit na jinou cestu;
- při umístění VCP je nezbytné dodržet zejména princip vzájemné podpory (další týmy v okolí) a komunikace (spojení s dalšími týmy a nadřízeným).

Vybavení VCP týmu:

- vymezovací kužely (pásky), upozorňovací cedule;
- dostatečně výkonná svítlna pro případ ustanovení VCP v noci;
- výbava pro eskalaci síly (upozorňovací cedule, kužely apod.);
- jazykové karty s nezbytnými frázemi, případně i překladatel;
- další vybavení (běžná výbava patroly a další materiál podle zvážení velitele);
- speciální výbava – podle možností (noktovizory, detektor kovů, zrcadlo k prohlídce podvozku, ECM Jammer – rušič).

Složení VCP týmu:

- velitel;
- tým pro prohlídku osob (2 nebo 3 vojáci);
- tým pro prohlídku vozidla (1 nebo 2 vojáci);
- zajištění (na obou stranách VCP).

Činnost při zřizování dočasného VCP:

- velitel týmu vybere vhodnou lokalitu pro zřízení VCP;
- velitel týmu se ujistí, že další týmy jsou na předem určených stanovištích (vzájemná podpora);
- členové VCP provedou kontrolu prostoru, kde bude VCP zřízeno (*prohlídka 5/25/100 m* – výbušniny, miny, nástrahy apod.), a velitel VCP (týmu) stanoví místa pro zajištění VCP;
- vojáci určení pro zajištění VCP si překontrolují svá stanoviště a připraví vytyčovací kužely (pásky, cedule) pro vytyčení bezpečnostního koridoru VCP. Ze svého stanoviště musejí být schopni pozorovat příjezdovou komunikaci i místo, kde bude vozidlo kontrolováno. Pohotovost hlásí veliteli;
- velitel stanoví, kde bude prováděna prohlídka osob a místo pro odstavení a prohlídku vozidla. Poté se zahájí činnost na VCP;
- po ukončení činnosti na VCP kontrola materiálu, zahlášení nadřízenému a okolním týmům, odchod; doba trvání činnosti na dočasném VCP je maximálně 1h, (pokud není stanoveno jinak); při odchodu provést rychlé propátrání okolí (předměty vyhozené z vozidla před vjezdem do VCP).

Činnost při prohlídce vozidla na VCP:

- voják určený pro krytí informuje o přijíždějícím vozidle (vysílačka);
- krycí vozidlo zastavuje přijíždějící vozidlo (otevřená dlaň pravé ruky; signál praporkem – mávání nad hlavou do stran). Pokud vozidlo zjevně nezastavuje, dává varovný výstřel před vozidlo, pokud ani poté vozidlo nezastavuje, vede na něj palbu (v souladu s ROE);
- člen hlídky přichází k vozidlu (ne blíže jak 30 m) a ukáže rukou místo, kde vozidlo zastaví;
- po zastavení vozidla je osádka vyzvána k opuštění vozidla a pokud jej zjevně neopouští, v žádném případě se k němu

žádný člen patroly nepřibližuje. Vozidlo je předběžně považováno za VBIED – zesílit palebné krytí a zaměřit vozidlo maximem dostupných zbraní. Výzva k opuštění vozidla je opakována, může být použit varovný výstřel před vozidlo;

- po opuštění vozidla je osádka požádána o otevření všech dveří, otevření motorového prostoru, zavazadlového prostoru vozidla a vyjmutí všech věcí ze zavazadlového prostoru;
- poté je osádka vozidla odvedena do prostoru pro prohlídku osob; osoby jsou vedeny před členem patroly za permanentního krytí ostatními příslušníky VCP;
- **po prohledání osob** (ne dříve – riziko RC VBIED) následuje prohlídka vozidla dvěma (jedním, podle rizika) členy hlídky;
- pokud je vše v pořádku, velitel VCP vrací doklady a děkuje za spolupráci. Oznamuje zajištění VCP „vozidlo v pořádku“ a nechává je odjet (vozidlo nesmí jet v těsné blízkosti vlastních vozidel!).

Možné problémy při prohlídce na VCP:

- a) osoba odmítá prohlídku vozidla i sebe:
 - upozorni všechny osoby ve VCP;
 - použij eskalaci síly (v souladu s ROE);
 - považuj vozidlo i osobu za IED;
 - informuj TOC (nadrížený stupeň);
 - pokud při prohlídce vozidla a osoby nic nenajdeš, sepiš hlášení.
- b) osoba se pokouší uniknout:
 - varuj a zadrž (v oblasti zvýšeného rizika IED toto může být považováno za útok, kdy hrozí odpálení IED – dokonalá znalost ROE!). K tomu využít vojáky určené jako krytí;
 - použij co nejméně násilí;
 - vysvětli legální oprávnění k takové činnosti (pokud možno);

- informuj TOC (nadřízený stupeň) – ověření identity;
- zatkní pouze v nevyhnutelném případě (hledaná osoba, agresivní chování apod.).

Činnost při nálezu zbraně, munice, výbušniny nebo zakázaného materiálu:

- nedej znát emoce;
- proved' zatčení;
- informuj operační oddělení nadřízeného stupně;
- izoluj vozidlo – dále neprohledávat (otisky, stopy) a nedotýkat se;
- neprohledané osoby považuj za možné IED – zatknout, udržovat bezpečný odstup;
- uzavři prostor (využij další týmy) – proved' 5C opatření;
- čekej na další instrukce z TOC (možné další vyšetřování apod.).

Hlášení o provedení prohledání osob a vozidel na VCP:

- datum/čas/místo provedení prohledání;
- jméno, datum narození prohledávané osoby a adresa trvalého pobytu;
- SPZ (barva) a typ vozidla;
- další komentář (osoba vstřícná, agresivní apod.).

2. Reakce jednotky na incident IED na VCP

Způsoby útoku IED na VCP:

a) aktivní útok (pohyb rizika vůči vlastním silám):

- vozidlo předstírající spolupráci, snažící se o nenásilný průnik k/do VCP s následným odpálením VBIED (řidičem; spolujezdcem; dálkově apod.);
- vozidlo s VBIED snažící se o násilné vniknutí k/do VCP s využitím velké rychlosti;
- sebevražedný útočník, zdánlivě spolupracující a předstírající, že nerozumí pokynům;

- napadení VCP palbou z ručních zbraní, případně kombinace SAF s výbuchem IED.
- b) **pasivní útok** (pohyb vlastních sil vůči riziku):
- veškeré nástražné systémy IED, které byly umístěny v terénu již před příjezdem vlastních sil do prostoru provedení TCP, a to buď náhodně, nebo cíleně (na základě odpozorovaných VCP nebo jiných aktivit vlastních sil v konkrétním místě).

Činnost při IED incidentu na VCP:

a) IED bylo uvedeno v činnost:

- uvědomit všechny vojáky ve VCP o situaci;
- okamžité zaujetí krytých palebných postavení všech vojáků, očekávání dalšího útoku (případná reakce na SAF – stejná jako metodika pro komplexní útok při hlídce na vozidlech, kdy je vozidlo zcela nepojízdné);
- nahlásit útok na TOC (prvotní hlášení).

Po pominutí okamžité hrozby:

- hlášení na TOC (METHANE);
- poskytnutí první pomoci raněným;
- žádost o MEDEVAC a RECOVERY (podle situace);
- provedení 5C opatření;
- pokračovat podle pokynů z TOC;
- **očekávej útok následných IED.**

b) IED nebylo uvedeno v činnost (nález IED v prostoru nebo bezprostředním okolí VCP, zadržení osoby nebo vozidla s podezřením na IED):

- uvědomit všechny vojáky ve VCP o situaci – **nález neaktivovaného IED považuj za selhaný útok na tebe!**;
- okamžité zaujetí krytých palebných postavení všech vojáků, očekávání dalšího útoku (SAF, aktivace IED, aktivace následného IED);
- nahlásit nález IED na TOC (prvotní hlášení);

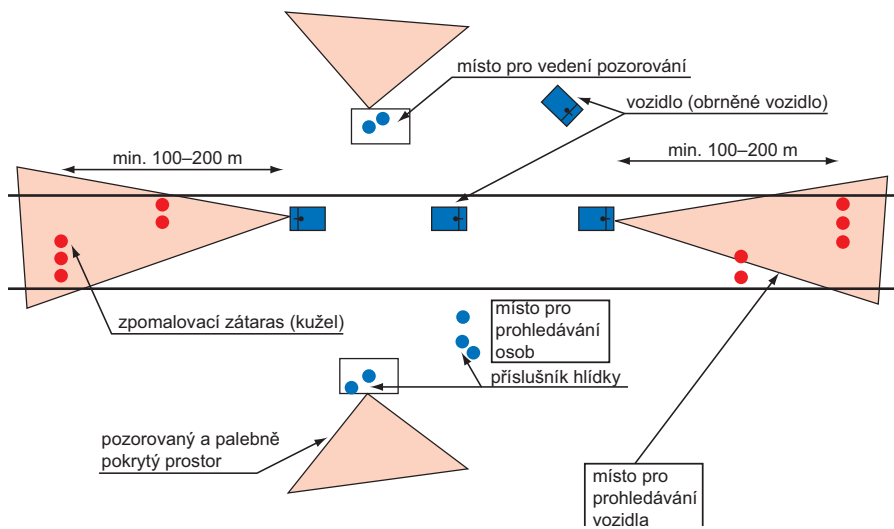
- upravit bezpečný odstup od nalezeného IED (VBIED, PBIED) a ochránit tak vlastní vojáky nebo techniku (podle velikosti nalezeného IED);
- provedení **5C** opatření;
- pokračovat podle pokynů z TOC;
- **očekávej útok následných IED.**

Veškerá činnost na VCP musí být taková, aby se minimalizovala pravděpodobnost úspěšného útoku IED/SAF na vlastní síly. Toto lze zabezpečit zejména:

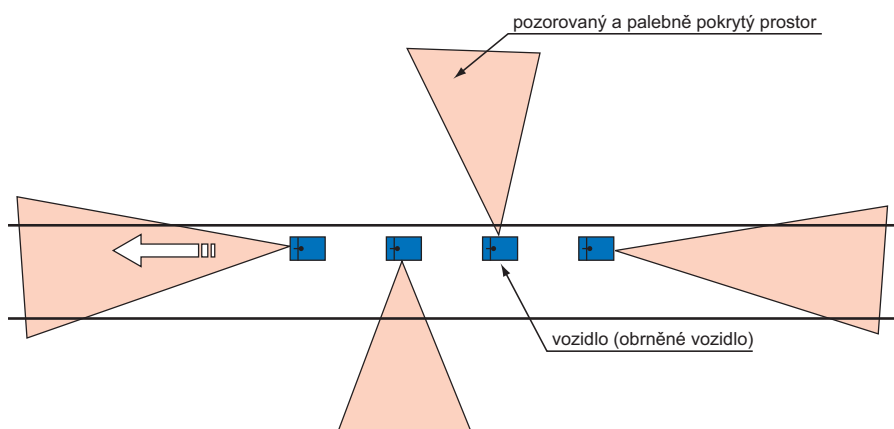
- výběrem vhodného místa pro zřízení VCP a jeho prohledáním;
- vhodným umístěním jednotlivých prvků (vozidel a vojáků) ve VCP;
- správným prováděním činností ve VCP (zastavení vozidla, znalost EOF, prohlídka osob, prohlídka vozidel, zatýkáci procedury apod.);
- perfektní znalosti výše uvedených drilů na VCP.

Související drily s reakcí jednotky na incident IED na VCP:

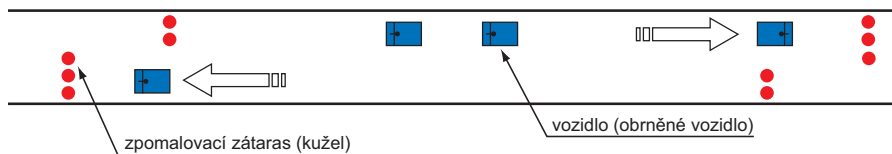
- podávání hlášení (prvotní hlášení, METHANE);
- provedení *prohlídky 5/25/100 m*;
- první pomoc raněným;
- provedení **5C** opatření;
- eskalace síly (EOF – Escalation of Force);
- prohlídka osoby (osob);
- prohlídka vozidla;
- zatýkáci procedura.

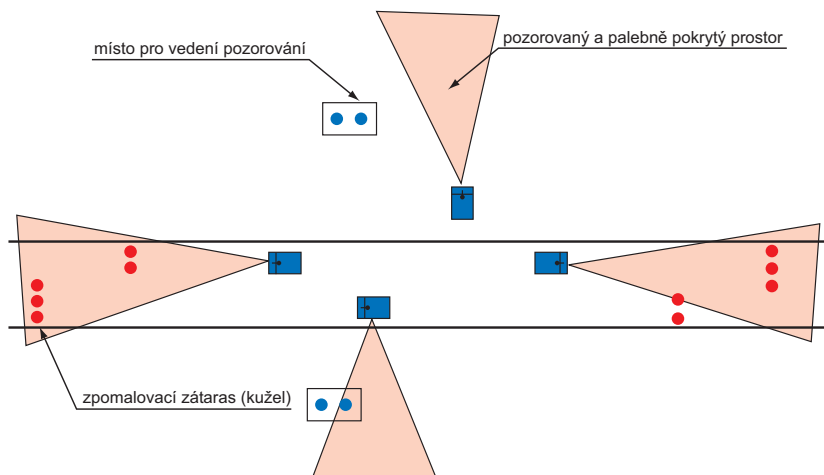
Obr. 28 Možné rozmístění příslušníků týmu při zřízení dočasného VCP

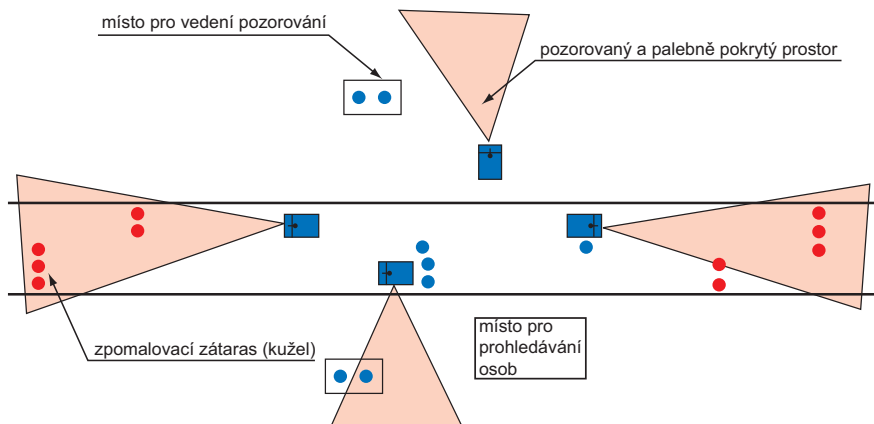
Obr. 29 Příjezd do prostoru pro zřízení dočasného VCP

Obr. 30 Zřízení bezpečnostních koridorů čelním a zadním vozidlem s využitím vytyčovacíh kuželů, pásek a cedulí

Obr. 31 Rozmístění vozidel na dočasně zřízeném VCP

Obr. 32 Zřízení místa pro prohledávání osob na dočasně zřízeném VCP

ČINNOST JEDNOTKY PŘI PROHLEDÁVACÍCH OPERACÍCH

1. Základní pojmy

Prohledávací operace patří mezi nejnáročnější a nejkomplexnější činnosti, které jsou v rámci zahraničních operací vykonávány. Kladou velmi vysoké nároky jak na jednotlivce, tak sebranost a perfektní znalost všech souvisejících drílů v celém týmu (hlídce).

Prohledávání je cílené hledání věcí (nejčastěji zbraně, munice, výbušniny, komponenty pro výrobu IED, drogy, jiný zakázaný materiál) nebo osob, jejichž přítomnost se v místě prohledávání očekává.

Druhy prohledávacích operací:

a) ofenzivní:

- speciálně zaměřené, s cílem omezit nepříteli zdroje materiálu, osob i peněz;
- zaměřené na sběr informací, jejichž cílem je omezit nepříteli schopnost útočit proti koaličním jednotkám;
- zaměřené na cílené prohledávání objektů (VCP) na základě zpravodajských informací, hledání skryší IED.

b) defenzivní:

- provádějí se za účelem zajištění volnosti pohybu a posílení bezpečnosti koaličních jednotek;
- zaměřené na čištění cest a jejich nejbližšího okolí od odpadků, sutí a jiných předmětů potenciálně použitelných k umístění IED;
- zaměřené na prohlídky cest (Route Check);
- provádění prohlídek zranitelných míst (Hot Spots).

Při prohledávacích operacích je činnost zaměřena především na:

- prohledávání rizikových (zranitelných) míst;
- prohledávání úseků cest (komunikací);
- prohledávání objektů, vozidel a osob.

Základní pravidla pro provádění prohledávacích operací:

- provádět pouze takové prohledávací operace, na které jste vycvičeni a máte dostatek materiálního zabezpečení;
- prohlídku objektů by měly provádět pouze speciálně vycvičené a vybavené jednotky (náročnost při prohledávání z hlediska času, použití osob a materiálu);
- čištění cest a komunikací provádět pouze speciálně vybavenými ženijními jednotkami;
- mít dostatek informací o místě, kde bude prohledávací operace probíhat (zda došlo v tomto prostoru již v minulosti k útoku pomocí IED, jaký je v něm provoz vozidel, jaký je terén apod.);
- znát TTP nepřítele v použití IED ve vašem prostoru odpovědnosti stejně jako v prostorech odpovědnosti sousedních jednotek;
- seznámit se s předchozími incidenty IED, které se nacházejí v místě prohledávací operace nebo na trase přesunu;
- vyhodnotit možná riziková místa (zranitelná místa a Hot Spots) již při plánování přesunu;
- přesně vědět co hledáme (zbraně, munici, peníze, drogy apod.);
- mít dostatečné množství technických prostředků k provádění prohledávání (detektory kovů, optické přístroje, svítilny, přenosné rušiče apod.);
- zajistit *bezpečnost 360°/3D* v prostoru prohledávací operace;
- vojáci určení k provádění prohlídky se musejí soustředit pouze na provádění prohlídky. Zajištění prostoru provádějí ostatní příslušníci jednotky;
- k provádění prohledávací operace je vhodné použít služebního psa, který je vycvičen na vyhledávání výbušnin;
- stanovit si signál pro případ nálezu IED nebo podezření na IED. Zachovat klid, aby případný pozorovatel nebyl

upozorněn hlukem nebo náhlým spěchem na nález IED a nebyl mu tak dán důvod iniciovat IED v okamžiku nálezu;

- je zapotřebí vzít v úvahu poměr hrozby a rizika;
- **pozor na minové nebezpečí.**

Základním typem prohlídky, kterou **musí znát každý voják** nasazený do rizikové oblasti, je *prohlídka 5/25/100 m*.

2. Prohledávání rizikových (zranitelných) míst

Činnost při prohledávání rizikových (zranitelných) míst:

- vyhodnotit možné rizikové místo;
- zastavit v dostatečné vzdálenosti od rizikového místa (minimálně 50 m), vyvarovat se modelového jednání;
- provést *prohlídku 5/25/100 m*;
- zajistit *bezpečnost 360°/3D*;
- zaslat hlášení na TOC o záměru provedení prohlídky vybraného rizikového místa;
- provést takzvanou „rozšířenou prohlídku“ (na větší vzdálenost) rizikového místa v okruhu 360°, ze vzdálenosti minimálně 50 m od tohoto místa. Při této prohlídce:
 - nepoužívat spojovací prostředky na vzdálenost bližší než 50 m od rizikového místa, dorozumívat se hlasem nebo předem stanovenými signály,
 - prohlídku rizikového místa provádět minimálně dvěma vojáky, kteří mají mezi sebou rozestupy minimálně 10 m,
 - vojáci provádějící prohlídku se mohou dostat mimo dosah rušiče umístěného ve vozidle. Pokud mají k dispozici přenosný rušič, je třeba jej použít,
 - myslet prostorově „3D“ (dívat se nahoru, dolů, před sebe, z jedné strany na druhou),
 - dívat se směrem k rizikovému místu, hledat známky přítomnosti IED (dráty, součásti IED),

- dívat se směrem od rizikového místa, hledat možná místa pro iniciaci IED (Firing Point-FP) nebo místa vhodná pro pozorování rizikového místa,
- využít v co největší míře technické prostředky (detektory kovů, dalekohledy, optiku na zbraních apod.);
- po provedení této prohlídky provést takzvanou „blízkou prohlídku“ (prohlídka okolí) rizikového místa v okruhu 360°. Při této prohlídce:
 - prohlídku rizikového místa provádět minimálně dvěma vojáky, kteří mají mezi sebou rozestupy minimálně 10 m,
 - myslet prostorově „3D“ (dívat se nahoru, dolů, před sebe, z jedné strany na druhou),
 - **postupovat způsobem 3 kroky – zastavit – pozorovat**,
 - k pozorování využít v maximální míře optické přístroje,
 - hledat známky přítomnosti IED (vodiče, bleskovici, municí, nálože, spínače, iniciátory, zdroje apod.),
 - nedotýkat se podezřelých předmětů, nesledovat dráty ani bleskovici k náloži ani k možnému místu pro iniciaci (FP),
 - v případě nejistoty jeden voják zůstane v povzdálí a druhý voják se opatrným způsobem přibližuje blíže k pozorovanému objektu, aby zjistil, zda se jedná o skutečné IED. K tomu maximálně využívat optické přístroje;
- **v případě nálezů IED nebo i při podezření na IED:**
 - oznámit podezření na IED veliteli jednotky,
 - stáhnout se do bezpečné vzdálenosti,
 - označit cestu, kudy probíhá stahování (bude případně použita jednotkou IEDD),
 - provést 5C opatření,
 - nahlásit na TOC (METHANE),
 - pokračovat podle pokynů z TOC,
 - zhotovit jednoduchý nákres situace.

Činnost při překonání rizikových (zranitelných) míst:

- překonávat rizikové místo vždy s dostatečnými rozestupy (minimálně 50 m), nejlépe však jednotlivě;

- zajistit *bezpečnost 360°/3D*;
- překonávat rizikové místo v sestavě ve tvaru „V“ (pokud to situace dovolí):
 - vytvořit z jednotky (skupiny) sestavu „V“ (zpravidla tři vojáci jsou na každé straně cesty, jeden voják na cestě, rozestup mezi vojáky minimálně 10 m),
 - velitel zůstane u vozidla, aby měl přehled o situaci,
 - nepoužívat spojovací prostředky na vzdálenost bližší než 50 m od rizikového místa, dorozumívat se hlasem nebo předem stanovenými signály,
 - vojáci, kteří jsou nejvíce vzdáleni od cesty, pátrají po podezřelých osobách, možných místech iniciace (FP) a vodičích,
 - vojáci, kteří postupují blíže k cestě, pátrají po vodičích a součástech IED,
 - vojáci, kteří jsou v těsné blízkosti cesty, pátrat po samotných IED nebo jejich součástech a spínačích,
 - voják, který je na cestě, pátrá po IED a spínačích,
 - vozidla postupují za touto jednotkou ve vzdálenosti minimálně 50m;
- **v případě nálezu IED nebo i při podezření na IED:**
 - oznámit podezření na IED veliteli jednotky,
 - stáhnout se do bezpečné vzdálenosti,
 - označit cestu, kudy probíhá stahování,
 - provést 5C opatření,
 - nahlásit na TOC (METHANE),
 - pokračovat podle pokynů z TOC,
 - zhotovit jednoduchý nákres situace;
- po překonání rizikového místa je možno pokračovat v přesunu.

3. Prohledávání úseků cest (komunikací)

Prohledávání úseků cest se provádí zpravidla na rizikových (zranitelných) místech, a to zejména po předchozích útocích IED nebo v terénu s omezenou možností pohybu nebo v terénu, s nutností změnit

rychlost pohybu (propusti, rokle, mosty, ostré zákruty, přirozené i umělé překážky apod.).

Prohledávání úseků cest se provádí:

- před průjezdem kolony;
- podle nařízení velitele (i jako součást běžné hlídky);
- podle časového plánu;
- před jejím bezprostředním použitím.

Činnost při plánované prohlídce úseku cesty:

- vytvořit tři základní týmy (každý nejlépe po čtyřech vojácích):
 - první tým – pro prohlídku cesty,
 - druhý a třetí tým – pro takzvanou „rozšířenou prohlídku“ přilehlých částí cesty (provádí se po obou stranách cesty),
 - každý tým má svého velitele;
- velitel jednotky se pohybuje v sestavě týmu pro prohlídku cesty a řídí činnost celé jednotky;
- zastavit v dostatečné vzdálenosti od začátku vybraného úseku cesty (minimálně 50 m), vyvarovat se modelového jednání;
- provést *prohlídku 5/25/100 m*;
- zajistit *bezpečnost 360°/3D*;
- nepoužívat spojovací prostředky na vzdálenost bližší než 50 m od začátku vybraného úseku cesty, dorozumívat se hlasem nebo předem stanovenými signály;
- využít v co největší míře technické prostředky (detektory kovů, dalekohledy, optiku na zbraních apod.).

Činnost jednotlivých členů týmu při prohlídce cesty:

- jeden voják se pohybuje napravo v těsné blízkosti cesty a jde v čele týmu;
- s odstupem minimálně 10 m za ním na levé straně, ale také v těsné blízkosti cesty, se pohybuje druhý člen týmu;

- s odstupem minimálně 10 m za druhým členem týmu se v levé polovině cesty pohybuje třetí člen týmu;
- čtvrtý člen týmu se pohybuje v pravé polovině cesty s odstupem minimálně 10 m za třetím členem týmu;
- členové týmu pátrají po IED umístěných přímo na cestě a v jejím nejbližším okolí – důraz na rozrušený povrch cesty, nástražné dráty a tlakové spínače.

Činnost jednotlivých členů týmu při takzvané „vzdálené prohlídce“ přílehlých částí cesty:

- členové týmu se pohybují v sestavě „stupňovitě vlevo (vpravo)“;
- vpředu se pohybuje pátrač s detektorem kovů a s přenosným rušičem;
- za pátračem s odstupem minimálně 10 m se pohybuje velitel týmu (podle možností vybaven přenosným rušičem);
- za velitelem týmu s odstupem minimálně 10 m se pohybuje třetí člen týmu (podle možností vybaven přenosným rušičem);
- za třetím členem týmu se s odstupem 10 m pohybuje čtvrtý člen týmu (podle možností vybaven přenosným rušičem);
- pátrač a velitel hledají místa pro iniciaci IED, pozorovací místa, vodiče a součásti IED;
- třetí a čtvrtý člen týmu vyhledávají IED a jejich indikátory ve svém pozorovacím sektoru, v případě napadení jsou odpovědní za bezpečnost týmu:
 - týmy určené pro takzvanou „rozšířenou prohlídku“ se pohybují ve vzdálenosti minimálně 50 m od okraje cesty,
 - tým určený pro prohlídku cesty se pohybuje ve vzdálenosti minimálně 25 m za posledním členem týmu pro „rozšířenou prohlídku“,
 - z důvodu bezpečnosti je nutné, aby členové týmu pro „vzdálenou prohlídku“ v určitých intervalech překročili cestu a pátrali po vodičích, vedoucích rovnoběžně podél cesty. Který tým a v jakých intervalech se bude překročení cesty provádět, určí velitel.

Způsob překročení cesty:

- pátrač a velitel (určeného) týmu pro rozšířenou prohlídku označí na své straně místo, kde překračují cestu. Kolmo překročí cestu a označí místo, kde sestupují z cesty. Společně se pak pohybují až k druhému týmu pro rozšířenou prohlídku; je však třeba, aby prošli celou sestavou druhého týmu a zajistili prohlídku v celé šířce sestavy jednotky. Pak se vrátí přes přechody vyznačené na cestě do sestavy svého týmu;
- v době, kdy probíhá překročení cesty, se zbývající členové jednotky zastaví a pozorují okolí. Poté:
 - jednotka zahájí prohlídku cesty nejprve překročením cesty, potom pokračuje v prohlídce cesty v určeném směru,
 - velitel v pravidelných intervalech nařídí překročení cesty a určí, který tým překročí cestu (tímto způsobem se provede prohlídka vybraného úseku cesty).

V případě nálezů IED nebo i při podezření na IED je třeba:

- oznámit podezření na IED veliteli jednotky;
- stáhnout se do bezpečné vzdálenosti;
- označit cestu, kudy probíhá stahování;
- provést 5C opatření;
- nahlásit na TOC (METHANE);
- zhotovit jednoduchý náčrt situace;
- pokračovat podle pokynů z TOC.

4. Prohledávání objektů, vozidel a osob

a) Prohledávání objektů

Objekty vybudované podél cest mohou být nepřítelem využity k umístění směrových náloží, infračervených spínačů a velkých náloží.

Činnost při prohlídce objektů:

- zajistit **bezpečnost 360°/3D**;
- zabezpečit pokrytí objektu signálem rušiče;
- provést vizuální prohlídku objektu a jeho okolí (využit optické přístroje), **postup stejný** jako při prohlídce rizikového místa;
- **nevstupovat do objektu** (možnost umístění nástražných drátů nebo tlakových spínačů), provést vizuální prohlídku vnitřní části objektu přes okna, dveře a otvory ve stěnách;
- členové týmu, kteří neprovádějí prohlídku objektu, nepokračují v postupu, provedou kontrolu okolí a čekají na další pokyny;
- komplexní prohlídku objektu přenechat jednotce IEDD.

Drily související s prohledáváním objektů:

- podávání hlášení (prvotní hlášení, METHANE);
- provedení **prohlídky 5/25/100 m**;
- kordon (zabezpečení perimetru);
- práce s detektory;
- reakce na kontakt;
- provedení **5C** opatření;
- vyžádání MEDEVAC;
- výběr, prohledání, označení, zabezpečení prostoru pro přistání vrtulníku (HLZ – Helicopter Landing Zone), navedení vrtulníku.

b) Prohledávání vozidel

Činnost při prohlídce vozidla na VCP:

- místo prohlídky vozidla musí být kryto signálem rušiče. Pokud tomu tak není, je nutné během prohlídky použít přenosný rušič;
- prohlídku vozidla provádějí zpravidla dva vojáci, kteří se jí musejí plně věnovat;

- po zastavení vozidla na místě určeném pro prohlídku vozidla vypnout motor. Velitel nebo určená osoba vydá pokyny osádce ve vozidle, podle potřeby komunikovat s osádkou vozidla prostřednictvím překladatele (výhodné použít megafon nebo jiné hlasové zařízení);
- osádka musí vystoupit z vozidla;
- každý z členů osádky musí ukázat prázdné ruce, otevřené dlaněmi směrem k veliteli nebo vojákovu udělujícímu pokyny;
- každý z osádky musí ukázat, že nemá na sobě sebevražedný pás nebo vestu, včetně žen a dětí;
- řidič nebo celá osádka vozidla otevrou všechny dveře, motorový prostor, zavazadlový prostor a všechny úložné a odkládací schránky;
- vyložit všechna zavazadla z vozidla, odložit je v dostatečné vzdálenosti od něj tak, aby nepřekážela při prohlídce vozidla. Zavazadla otevřít;
- stáhnout všechna okénka;
- odeslat všechny osoby pod dohledem do prostoru, kde proběhne osobní prohlídka (v souladu s přílohou č. 13 – Činnost jednotky na VCP a její reakce na incident IED);
- vojáci určení k provedení prohlídky vozidla zkontrolují z bezpečné vzdálenosti (nejlépe z vozidla s balistickou ochranou) pomocí optických přístrojů vozidlo, hledat známky přítomnosti IED (použít dril – provedení *prohlídky 25/5 m*);
- pokud je všechno v pořádku, přiblížit se k vozidlu na vzdálenost asi 5 m a provést prohlídku vozidla v okruhu 360°. Během přibližování neustále sledovat vozidlo a vyhodnocovat situaci;
- prohlédnout vozidlo (exteriér a interiér vozidla, podvozek, motorový prostor, zavazadlový prostor, rezervní kolo, zavazadla, náklad);
- **neotevírat uzavřené prostory nebo zavazadla;**

- v případě uzavřené schránky zavolat k vozidlu řidiče, aby schránku otevřel. Po jejím otevření odeslat řidiče zpět k provedení nové osobní prohlídky;
- prohlížet pouze vozidla, na která jsou k dispozici dostatečné prostředky (se základním vybavením běžné patroly nejste schopni provést prohlídku nákladního vozidla naloženého kamením nebo autobus plně obsazený lidmi);
- **v případě nálezů IED nebo i při podezření na IED** (ale i při nálezů zbraní, munice, většího množství peněz a drog):
 - stáhnout se do bezpečné vzdálenosti a oznámit podezření na IED (nález) veliteli jednotky,
 - osádku vozidla zadržet,
 - provést 5C opatření,
 - nahlásit na TOC (METHANE),
 - pokračovat podle pokynů z TOC.

Činnost při prohlídce statického vozidla:

- prohlížené vozidlo musí být pokryto signálem rušiče;
- zajistit **bezpečnost 360°/3D** kolem vozidla;
- pátrat po podezřelých osobách a odpalovačích;
- provést takzvanou „rozšířenou prohlídku“ vozidla pomocí optických přístrojů;
- provést přes okénka prohlídku interiéru vozidla;
- provést prohlídku exteriéru a podvozku vozidla;
- **neotevírat dveře ani jiné uzavřené prostory vozidla;**
- v případě potřeby provést důkladnou prohlídku vozidla (volat TOC, žádat IEDD);
- **v případě nálezů IED nebo i při podezření na IED:**
 - stáhnout se do bezpečné vzdálenosti a oznámit podezření na IED veliteli jednotky,
 - provést 5C opatření,
 - nahlásit na TOC (METHANE),
 - pokračovat podle pokynů z TOC.

c) **Prohledávání osob**

V průběhu prohledávání osob je třeba vždy se vyvarovat jakýchkoli projevů agrese, útočného nebo neetického jednání z naší strany. Osoba může být „nastrčena“ místními sympatizanty nebo i novináři a mohla by tím zdiskreditovat naši činnost v očích veřejnosti (tisk, televize).

Prohledávání osob se provádí:

- v rámci mírových operací, kdy osoby volně vstupují nebo opouštějí kontrolovanou zónu;
- na kontrolních místech nebo místech, kontrolovaných po vážné události (nastřelení patroly apod.);
- pokud existuje reálné podezření, že daná osoba má v držení kradený nebo zakázaný materiál (zbraně, drogy apod.);
- pokud je osoba zadržena;
- jako preventivní opatření u již zadržené osoby.

Základní pravidla pro provádění prohlídky osob:

- při prohledávání osob se chovat slušně, ale rázně, respektovat důstojnost prohledávaných osob;
- prohlídku osob provádět na předem stanoveném a prohlédnutém místě, krytém rušičem;
- podle potřeby použít překladatele. Pokud není překladatel k dispozici, použít metodu napodobování. Předvést co se požaduje, aby to prohledávaná osoba pochopila a zopakovala;
- při provádění prohlídky postupovat systematicky;
- při prohlídce několika osob postupovat tak, že se osoby prohledávají postupně, jedna po druhé;
- prohlídku osob provádět tak, že se prohlédne nejprve jedna polovina těla způsobem od shora dolů a od předu dozadu. Stejným způsobem se provede prohlídka i druhé poloviny těla;

- prohledávané osoby je třeba od sebe oddělit, aby mezi sebou nemohly komunikovat;
- striktně oddělovat prohlédnuté a neprohlédnuté osoby;
- **prohlídku žen a dětí provádí žena;**
- prohledávané osoby musejí být pod neustálým dohledem;
- prohledávané osoby nesmí vidět na místo, kde probíhá prohlídka vozidla.

Činnost při provádění prohlídky osob:

- prohledávání osob provádět dvojicí nebo trojicí vojáků. Prohledávání jedné osoby provádět dvojicí vojáků tak, že jeden voják prohledává osobu, případně předvádí (ukazuje) činnost a druhý ho zajišťuje. Při prohledávání dvou a více osob provádět prohlídku třemi vojáky. Jeden voják prohledává osobu, druhý ho zajišťuje a třetí má pod kontrolou ostatní osoby;
- zbytek týmu, který se nepodílí na prohlídce vojáků, zajišťuje okolí;
- prohledávající by neměl stát přímo před prohledávaným (risk úderu, kopu apod.);
- prohledávající se nesmí nechat rušit prohledávanou osobou a měl by se vyhýbat očnímu kontaktu s touto osobou (nesoustředěnost);
- vyzvat osobu k vyprázdnění všech kapes a vyjmutí všech nesených předmětů a dokumentů;
- pokud je nutné odložit část oděvu (teplý kabát, bunda apod.), osoba by toto měla učinit dobrovolně (pokud toto odmítá, zvyšuje se stupeň podezření);
- veškerý materiál je odkládán na zem;
- zvýšenou pozornost věnovat detailům (opasek, zvýšené podpatky bot, záplaty na oděvu, zabandážované končetiny, ponožky apod.);

- voják, který poskytuje zajištění kontrolujícího vojáka, si všímá neverbálních projevů prohledávané osoby (zvýšená nervozita, napětí, těkavé pohyby, pocení apod.);
- prohledávající voják nesmí vstupovat mezi prohledávanou osobu a zajišťujícího vojáka (znemožnění palby);
- prohledávaná osoba stojí s nohama lehce rozkročenýma a s pažemi mírně od těla (pro dosažení této polohy užít lehký tlak rukou nebo nohou, neužívat údery nebo kopání);
- tašky, batohy a odložené oděvní součásti se musejí prohledat. Prohlídku provádět s určitým respektem vůči kontrolované osobě, bez jakýchkoli známek nepřátelství nebo násilí;
- prohledávající voják nesmí při nálezu zakázaného materiálu nebo zbraně na sobě nechat znát emoce. Vypjaté emoce mohou snadno „motivovat“ prohledávanou osobu k nějakému činu (útěk, útok apod.);
- při nálezu podezřelého materiálu (zbraní, munice, drog apod.), prohlíženou osobu zadržet;
- **v případě podezření na IED:**
 - stáhnout se do bezpečné vzdálenosti a oznámit podezření na IED veliteli jednotky,
 - provést 5C opatření,
 - nahlásit na TOC (METHANE),
 - pokračovat podle pokynů z TOC.

REAKCE JEDNOTKY NA INCIDENT IED PŘI PŘESUNU

Všeobecná pravidla pro přesun jednotky na vozidlech:

- vozidla, která jsou ochranným prvkem přesunu a opouštějí základnu, plní úkol jako **bojová hlídka**;
- velitel ochranného prvku plní funkci i velitele přesunu, kterému jsou podřízeni všichni příslušníci přesunu;
- maximální velikost formace pro přesun, kdy je zachována ještě funkčnost, je 20 nákladních vozidel;
- „ochranný prvek a chráněná vozidla“ musejí být alespoň v poměru 1:3;
- zcela nezbytné je dokonalé spojení mezi všemi prvky přesunu;
- při návratu zpět na základnu je třeba použít jinou trasu přesunu;
- každý voják opouštějící základnu musí bezpodmínečně:
 - znát a ovládat pravidla použití síly (ROE) a procedury eskalace síly (EOF),
 - být dokonale seznámen s úkolem pro hlídku.

V úkolu pro hlídku (Patrol Brief) se uvádí:

- osa přesunu (hlavní/záložní);
- bezpečná místa (Safe Havens);
- seznámení s riziky (Threat Brief) – nedávné nepřátelské aktivity, zranitelná místa (respektive přesunu), místa výskytu IED apod.;
- úkoly a zodpovědnost jednotlivých příslušníků hlídky (konvoje);
- činnost při:
 - zastávkách,
 - průjezdu nebezpečnými prostory,
 - kontaktu;

- podpůrné prostředky (jaký prostředek/umístění/TRP/volací znak/frekvence);
- velení a místo klíčových osob v sestavě;
- zastupování;
- spojení v hlídce (přesunu), spojení na jednotky, jejichž prostorem zodpovědnosti bude hlídka (formace pro přesun) projíždět;
- plán činnosti při ztrátě spojení.

Drtivé většině problémů při přesunech na vozidlech (v konvojích) **se dá předejít kvalitním plánováním** těchto přesunů. Samotná plánovací fáze může trvat i několik dní, protože je třeba vzít do úvahy i všechny jejich nezbytné faktory.

Každý přesun je ukončen až po předání poznatků a zkušeností po splnění úkolu (debriefing).

Jednotka, plnící úkol bojové hlídky přesunu, **musí být vybavena materiálem** tak, aby byla schopna zvládnout všechny předvídatelné (možné) situace od opuštění základny, až po její návrat zpět. Jedná se zejména o:

- munici navíc pro všechny zbraně;
- ECM rušiče (na vozidlech, přenosné) a detektory kovů;
- signalizační soupravy (den/noc);
- vybavení pro eskalaci síly (prostředky včasného varování – cedule s nápisy, kužely, zesilovače hlasu apod.);
- dalekohledy – alespoň jeden na vozidlo;
- velké zdravotní brašny (Medical Bags) – jedna na každé vozidlo;
- rezervní vysílačky a zdroje;
- přístroje pro noční vidění;
- tabulky hlášení (v každém vozidle);
- tažná lana nebo řetězy;
- svítilny;
- zásoby vody a jídla na dobu delší, než je plánována.

Přesun patří mezi nejnáročnější úkoly, které mohou jednotky plnit. Přesuny mohou být velmi specifické, protože veškeré reakce na kontakt budou vycházet ze specifík konkrétního typu přesunu (přeprava logistického materiálu, munice; doprovod VIP apod.). Všeobecnou zásadou je zabezpečit přesun maximálního počtu vozidel do bezpečného prostoru (cílového místa). Proto **přesunující se formace v případě napadení nesmí během přesunu zastavit**, a to až do okamžiku dosažení jejího bezpečného prostoru.

Činnost (reakce) jednotky na incident IED při přesunu:

- uvědomit všechna vozidla v hlídce o situaci;
- zvýšit rychlost a okamžitě opustit ohrožený prostor;
- nahlásit útok na TOC (prvotní hlášení);
- v případě komplexního útoku (IED a SAF) provést okamžité opěťování palby do směru, odkud je patrola napadena (zejména „Top gunners“, využití „Gun Trucks“, pokud jsou k dispozici), těžké pokrytí nepřítele palbou až do opuštění prostoru;
- podle situace vyžádat QRT (IRT) a podpůrné prostředky;
- pokud došlo k znepojídnění nějakého vozidla, předem určená jednotka (zpravidla 2 vozidla/elementy) ochranného prvku (má v úkolu pro hlídku stanovenou zodpovědnost za konkrétní vozidla v případě znepojídnění) poskytne **bezpečnost 360°/3D** v okolí tohoto vozidla, a to až do příjezdu posil;
- dosáhnout bezpečný prostor;
- provedení zastávky:
 - *prohlídka 5/25/100 m*,
 - zabezpečení prostoru, **očekávej další útok**,
 - obranné postavení;
- kontrola vozidel, ošetření raněných;
- hlášení na TOC (METHANE), případně CASEVAC;
- pokračovat podle situace a pokynů z TOC.

Drily související s reakcí jednotky na incident IED při přesunu:

- podávání hlášení (prvotní hlášení, METHANE);
- provedení *prohlídky 5/25/100 m*;
- kordon (zabezpečení perimetru);
- třídění raněných, první pomoc raněným;
- reakce na kontakt;
- příprava vozidla na odtah, odtáhnutí vozidla;
- výběr, prohledání, označení, zabezpečení prostoru pro přistání vrtulníku (HLZ – Helicopter Landing Zone), navedení vrtulníku.

REAKCE JEDNOTKY NA INCIDENT IED PŘI NAPADENÍ ZÁKLADNY

Nejčastější způsoby útoku IED na základnu:

- a) VBIED – vozidlo předstírající spolupráci, snažící se o nenásilný průnik do stálého vjezdu nebo vstupu na základnu, s následným odpálením (řidičem; spolujezdcem; dálkově apod.);
- b) VBIED – vozidlo snažící se o násilné vniknutí do stálého vjezdu nebo vstupu na základnu (využití velké rychlosti na přístupové komunikaci);
- c) VBIED – útok několika VBIED na několik (všechny) vjezdy nebo vstupy na základnu současně;
- d) VBIED – vozidlo přistavené co nejblíže vnější zdi základny (vjezdu nebo vstupu na základnu) a poté aktivováno (dálkově, časově, obětí apod.);
- e) PBIED – sebevražedný útočník (zdánlivě spolupracující nebo předstírající, že nerozumí pokynům apod.);
- f) Projected IED – napadení základny IED, vystřeleným ze vzdáleného místa a doručeným do místa zásahu po balistické křivce (improvizovaný minomet, raketa vystřelená z improvizovaného odpalovacího zařízení, improvizovaný vrhač granátů apod.).

Činnost jednotky na incident IED při napadení základny:

- a) **IED nebylo uvedeno v činnost** [nález IED v prostoru nebo bezprostředním okolí vstupu nebo vjezdu na základnu, zadržení osoby (vozidla) s podezřením na IED]:
 - uvědomit všechny příslušníky na vjezdu nebo vstupu na základnu o situaci (nález neaktivovaného IED považuj za selhaný útok na tebe!);
 - okamžité zaujetí krytých palebných postavení všech vojáků, očekávání dalšího útoku (SAF, aktivace IED, aktivace následného IED);

- nahlásit nález IED na TOC (prvotní hlášení);
- upravit bezpečný odstup od nalezeného IED (VBIED, PBIED) tak, abys ochránil vlastní vojáky nebo techniku (dle velikosti nalezeného IED);
- provedení 5C opatření;
- pokračovat podle pokynů z TOC;
- **očekávej útok následných IED;**
- veškerá další činnost bude vycházet z nařízení velitele základny – „Činnost při napadení nebo ohrožení základny“.

b) IED bylo uvedeno v činnost:

- uvědomit všechny příslušníky na vjezdu nebo vstupu na základnu o situaci;
- okamžité zaujetí krytých palebných postavení všech vojáků, očekávání dalšího útoku;
- nahlásit útok na TOC (prvotní hlášení).

Po pomnutí okamžité hrozby:

- hlášení na TOC (METHANE, nebo jiné hlášení standardně zavedené pro chod základny);
- poskytnutí první pomoci raněným;
- žádost o MEDEVAC (dle situace);
- provedení 5C opatření;
- pokračovat podle pokynů z TOC;
- **očekávej útok následných IED;**
- veškerá další činnost bude vycházet z nařízení velitele základny – „Činnost při napadení nebo ohrožení základny“.

Drily související s reakcí jednotky na incident IED při napadení základny:

- podávání hlášení (prvotní hlášení, METHANE);
- eskalace síly (EOF – Escalation of Force);
- první pomoc raněným;
- prohlídka osoby (osob);
- prohlídka vozidla;
- zatýkáci procedura;
- provedení 5C opatření.

VYBRANÉ MODELOVÉ TAKTICKÉ SITUACE PRO C-IED PŘÍPRAVU MALÝCH JEDNOTEK

Uvedené modelové situace jsou pouhým možným návodem pro velitele malých jednotek a nejsou dogma. Množství různých dalších modelových situací závisí jen a pouze na kreativitě (schopnosti si hrát) a iniciativě příslušníků jednotky.

Kterékoli z níže uvedených modelových situací lze vzájemně kombinovat a rovněž modifikovat tak, aby je velitelé jednotek nebo instruktoři využili k nácviku C-IED opatření v jakékoli taktické bojové a nebojové činnosti.

1. Modelové situace k procvičení C-IED opatření při patrolách na vozidlech

Ke zdokonalení a prověření schopností družstva a čety plánovat a provádět činnost patrolování na vozidlech s možnostmi využívat následující modelové situace:

Taktická epizoda č. 1

Hlídka během přesunu zpozoruje v blízkosti výbuch IED, který způsobí ztráty mezi civilním obyvatelstvem. Hlídka musí zajistit daný prostor, provést *prohlídky 5/25/100 m*, podat *9bodové hlášení IED/UXO*, poskytnout zdravotnickou pomoc, zadržet podezřelé osoby a předat událost a prostor týmům QRF po jejich příjezdu. Jakmile jednotka pokračuje v plnění úkolů hlídky, musí čelit podezřelému vozidlu, přibližujícímu se zezadu. Hlídka musí zvolit správnou rychlost přesunu, rozestupy mezi vozidly a uplatnit pravidla eskalace síly k vynucení odstupu a zabránění vozidlu v členění vozidla do sestavy hlídky.

Taktická epizoda č. 2

Hlídka během přesunu by měla zjistit podezřelé vozidlo s IED (VBIED). Musí zvolit správnou rychlost přesunu, rozestupy mezi vozidly a uplatnit pravidla eskalace síly k vynucení odstupu a zabránění vozidlu včlenit se do sestavy hlídky. Jakmile je hrozba eliminována, hlídka musí zadržet podezřelé osoby, podat hlášení a předat řešení události QRF a EOD týmům po jejich příjezdu.

Taktická epizoda č. 3

Hlídka během přesunu zjistí povrchově položené klamné IED a také průbojné (kumulativní) IED ve formě náloží s usměrněným účinkem a infračerveným čidlem (Explosively Formed Projectile with Passive Infra Red – EFP w/PIR). Jednotka provádí činnosti k likvidaci hrozby – použije rušičku (CREW), provede *prohlídky 5/25/100 m*, opatření 5C, zadrží podezřelé osoby, hlásí incident a poté předá kontrolu nad situací týmu EOD.

Taktická epizoda č. 4

Hlídka během přesunu zjistí podezřelou osobu s pravděpodobným IED (SVIED). Hlídka musí zvolit správnou rychlost přesunu, rozestupy, mezery mezi vozidly a uplatnit pravidla eskalace síly k vynucení odstupu a zabránění jakýmkoli vozidlům či osobám včlenit se do sestavy hlídky.

Taktická epizoda č. 5

Hlídka se během přesunu blíží ke známému prostoru opakovaného výskytu IED (Tier 1 IED Hot Spot/Location). Hlídka by měla rozpoznat příznaky IED. Jakmile je IED rozpoznáno, hlídka by měla provést *prohlídky 5/25/100 m* a přemístit se do bezpečného prostoru. Dále hlásit nalezené IED a plnit opatření 5C do příjezdu EOD. V této době hlídka bude reagovat na léčku (palba ručními zbraněmi a RPG), podá hlášení a po příjezdu EOD a QRF jim předá danou situaci.

Taktická epizoda č. 6

Hlídka se během přesunu přibližuje k místu stavby (rekonstrukce) mostu. Po obou stranách mostu se vyskytují přihlížející civilisté. Prostor je znám z minulosti výskytem řízených IEDs. Hlídka by měla snížit rychlost, uplatnit postupy eskalace síly (EOF) k zabezpečení odstupu a udržovat přehled o situaci.

Taktická epizoda č. 7

Hlídka projíždí kontrolním bodem místní policie a v této situaci je napadena z obou stran palbou ručních zbraní, RPG a nepřímou palbou. Hlídka by měla hlásit napadení nepřítelem, identifikovat jej, opětovat palbu a zničit nepřítele bez způsobení nepřiměřených vedlejších poškození a dokončit průjezd prostorem střetu.

Taktická epizoda č. 8

Hlídka se blíží k malé vesnici s nadjezdem. Měla by snížit rychlost, zmenšit rozestupy mezi vozidly (po dokončení průjezdu osadou obnovit původní). Střelci provádějí drill na nadjezd – čelní a zadní část hlídky by měla být připravena vést bojovou činnost s případným nepřítelem na nadjezdu.

Taktická epizoda č. 9

Hlídka zpozoruje dopravní nehodu a je napadena (ohrožena) vozidlem s IED (VBIED) z protějšího silničního pruhu (zleva). Jednotka by měla hlásit kontakt s nepřítelem, střelci vyhledat a identifikovat hrozbu, potlačit ji bez způsobení vedlejších škod a hlídka by měla projet prostorem kontaktu.

Taktická epizoda č. 10

Hlídka je napadena komplexní léčkou s vícenásobnými IEDs a palbou z ručních zbraní. Jednotka reaguje manévrem ochranného prvku jak pěšího, tak na vozidlech k potlačení hrozby. Hlídka provede sběr raněných (CASEVAC), vyproštění poškozených vozidel a přesune se na operační základnu.

2. Modelové situace k procvičení C-IED opatření při provádění činnosti na VCP

Ke zdokonalení a prověření schopností družstva a čety plánovat a provádět činnosti na VCP s možnostmi využívat následující modelové situace:

Taktická epizoda č. 1 – místní policie vjíždí (vstupuje) do prostoru VCP.

Policisté jsou vyzbrojeni v policejních uniformách Afghánské národní policie (ANP) a mají zbraně. Mají řádně označená vozidla a respektují všechny požadavky velitele čety, nezpůsobí žádnou při nebo výtržnost (narušení).

Taktická epizoda č. 2 – jedná se o výrobce bomb/IED se spolucestujícím.

Materiál pro výrobu bomb je ve vozidle. Po výzvě na otevření příhrádek začnou být osoby nervózní. Jakmile je materiál objeven, neodporují a spolupracují s jednotkou.

Taktická epizoda č. 3 – SVBIED.

Vozidlo má tmavá (neprůhledná) okna a řidič vypadá nervózně. Řidič je mladík a aktivuje IED ihned, jakmile je mu povoleno vjet do prostoru prohlídky vozidel či mu je vjezd zakázán.

Taktická epizoda č. 4 – agresivní civilisté.

Dva netrpěliví muži, kteří chtějí projet VCP co nejrychleji, troubí a snaží se udělat cokoli, aby se jim to podařilo.

Taktická epizoda č. 5 – muž a žena se zbraní ve vozidle.

Muž brání, aby jeho žena byla prohlížena. Má povolení na zbraň a vysvětlí, že má oprávnění vlastnit zbraň. Příslušníci VCP připouštějí, že vlastní zbraň legálně, ale že tuto zbraň by měl mít doma a ne ji mít ve vozidle. Muž i žena spolupracují.

Taktická epizoda č. 6 – tři povstalci napadnou VCP stanoviště.

Tři muži se blíží k VCP stanovišti vozidlem jedoucím vysokou rychlostí a najednou rychle zastavují. Jakmile vozidlo zastaví, vytáhnou zbraně a zahájí palbu na vojáky.

Taktická epizoda č. 7 – dva civilisté na VCP stanovišti.

Při prohlídce vozidla je nalezeno velké množství peněz a drog. Při výsledku podezřelí svalují vinu jeden na druhého.

Taktická epizoda č. 8 – osoba nesoucí IED na sobě (Suicide Vest IED – SVIED).

Dva muži ve vozidle se blíží k VCP stanovišti. Jakmile je vozidlo zastaveno ve vyčkávacím prostoru, jeden z mužů z vozidla vystoupí se zvednutýma rukama a sděluje v arabštině, že je nevinný. Druhý muž čeká, až bude vpuštěn do prostoru prohlídky nebo jakmile strážný otevře bránu. Pak se rozjede směrem ke strážnému a pokusí se aktivovat IED.

Taktická epizoda č. 9 – otočení zpět (U-turn).

Muž a žena ve vozidle se přibližují k vyčkávacímu prostoru VCP stanovišti. Jakmile spatří, že je to VCP vojáků NATO, obrátí vozidlo a odjíždějí stejnou cestou pryč.

Taktická epizoda č. 10 – rukojmí.

Tři osoby ve vozidle se blíží k VCP stanovišti. Ve vyčkávacím prostoru vystoupí jeden muž a žena a sdělí, že byli rukojmí. Třetí muž zůstává ve vozidle a jakmile je v prostoru prohlídek, snaží se podat svou vlastní verzi vysvětlení situace. Sděluje, že byl násilím přinucen vzít danou dvojici jako rukojmí.

Taktická epizoda č. 11 – dodavatel.

Nákladní vozidlo s českou vlajkou na stínítku se blíží k VCP stanovišti. Řidič má ve vozidle zbraň, kterou má viditelně umístěnou. Nepředstavuje žádný problém, ale jakmile je zadržen, začíná být odbojný (vzpurný), ale spolupracuje.

3. Modelové situace k procvičení C-IED opatření při provádění různých bojových taktických činností s použitím rušičů

Ke zdokonalení a prověření schopností jednotlivců a družstva (čety) provádět různé bojové taktické činnosti s použitím rušičů s možnostmi využívat následující modelové situace:

Taktická epizoda č. 1

Jednotka se přesunuje po dvouproudové silnici a narazí na spěšně položené IED s roznětem, které je aktivováno obětí (VOIED). Jednotka musí bez narušení zásad bojové činnosti vykonat opatření při kontaktu s IED – realizovat opatření 5C, zjistit a zneškodnit osobu, která umístila IED nebo kameramana a použít rušičku.

Taktická epizoda č. 2

Jednotka přesunující se na dvouproudové silnici projíždí křižovatkou a je napadena pomocí VBIED (SVBIED). Jednotka musí provést opatření při kontaktu s IED, bez narušení zásad taktických operací – řádně provést postupy eskalace síly, realizovat opatření 5C, zjistit a zneškodnit osobu, aktivující IED nebo kameramana a použít rušičku.

Taktická epizoda č. 3

Jednotka se přesunuje na dvouproudové silnici v situaci, kdy dojde k výbuchu IED v blízkosti jednoho z projíždějících vozidel. Jednotka musí bez narušení zásad taktických operací provést opatření při kontaktu s IED – realizovat opatření 5C, zjistit a zneškodnit osobu, aktivující IED, nebo kameramana a použít rušičku. Poté organizovat CASEVAC/MEDEVAC. Během této epizody je jednotka navíc vystavena hrozbě sekundárního IED.

Taktická epizoda č. 4

Jednotka projíždějící na dvouproudové silnici se blíží k nadjezdu. Musí bez narušení zásad taktických operací provést opatření – přiblížování k nebezpečnému místu; dále opatření při kontaktu s IED – realizovat opatření 5C, zjistit a zneškodnit osobu, aktivující IED nebo kameramana, provést postupy eskalace síly (pokud je to třeba) a použít rušičku. Na komunikaci se jednotka setkává s různými místy, která omezují pohyb, a proto vyžadují náležité použití rušičky.

BEZPEČNOSTNÍ OPATŘENÍ PRO VEDENÍ ČINNOSTI V PROSTŘEDÍ S VÝSKYTEM IED

Pro vedení činnosti v prostředí s výskytem IED je třeba dodržovat tato bezpečnostní opatření:

- bezpodmínečně používat prostředky individuální ochrany (neprůstřelná vesta, přilba, brýle apod.);
- při nálezů podezřelého objektu označit místo, odkud byl objekt spatřen (pokud to situace dovolí), a stáhnout se do bezpečné vzdálenosti (se zvyšující se vzdáleností klesá riziko zranění střepinami a tlakovou vlnou);
- maximálně využívat ochranu pancéřových vozidel a přírodních nebo umělých terénních překážek tak, aby podezřelý objekt nebyl v přímé viditelnosti;
- k upřesnění údajů o podezřelém objektu využívat optické prostředky (v žádném případě se nepřibližovat k objektu);
- nalezené vodiče nestříhat a netahat za ně, nechodit podél nich;
- nevjíždět (nešlapat) na čerstvě opravená místa na silnici (cestě) a také na žádné předměty nacházející se na ní;
- nedotýkat se podezřelých věcí – **„co ti nepatří a neupadlo, na to nesahej a nezvedej“**;
- předpokládat možnost sekundárního IED nebo doprovodného útoku (střelba i s minometnou palbou);
- počítat vždy s nejhorší variantou;
- dodržet evakuační vzdálenosti uvedené v tabulce 1;
- dodržet bezpečné vzdálenosti uvedené v tabulce 2.

Tabulka 1

**Tabulka evakuačních vzdáleností
při jednotlivých hrozbách výbuchu**

Popis hrozby	Možná hmotnost výbušnin (ekvivalent TNT)	Minimální evakuační vzdálenost	Evakuace venkovních prostor
Zápalná bomba	0,5 kg	30 m	100 m
Dopisní bomba	0,5–2,5 kg	20 m	100 m
Trubková bomba	0,5–2,5 kg	20 m	300 m
Sebevražedná vesta	do 9 kg	40 m	450 m
Kufříková bomba nebo přenosné výbušné zařízení	2,5–25 kg	50 m	600 m
Osobní vozidlo	až 500 kg v kufru	120 m	1 000 m
Mikrobus či kombi	až 1 800 kg	250 m	1 100 m
Malý nákladní automobil	až 4 500 kg	350 m	1 200 m
Cisterna či nákladní automobil	až 13 500 kg	400 m	2 000 m
Tahač s návěsem	až 27 000kg	550 m	2 500 m

Poznámka:

- evakuační vzdálenosti se týkají přímé viditelnosti;
- minimální evakuační vzdálenost musí být dodržena, pokud to taktická situace umožňuje. Na kratší vzdálenost velitel musí stanovit další ochranná opatření, aby bylo sníženo riziko zranění způsobeného tlakovou vlnou a střepinami;
- při snížení evakuačních vzdáleností venkovních prostor pod hodnoty uvedené v tabulce může dojít ke zranění, způsobeným rozletem střepin. I při dodržení výše uvedených vzdáleností je nutno vždy používat prostředky osobní ochrany – neprůstřelnou vestu i přilbu, popřípadě i brýle a chrániče sluchu.

Tabulka 2

Tabulka bezpečných vzdáleností při ničení munice

Druh ničené munice	Uložení munice na povrchu	
	rozlet střepin	bezpečná vzdálenost
Tenkostěnná munice (ruční granáty, ženijní miny apod.)	300 m	400 m
Silnostěnná munice o hmotnosti zalaborované trhaviny do 5 kg (jeden samostatný kus munice do ráže 155 mm)	600 m	800 m
Silnostěnná munice o hmotnosti zalaborované trhaviny 5 až 40 kg (více jak jeden kus silnostěnné munice nebo munice nad ráži 155 mm)	800 m	1 000 m
Silnostěnná munice o hmotnosti zalaborované trhaviny nad 40 kg (letecké pumy)	nad 1 800 m	2 000 m

VYBRANÉ TAKTICKÉ C-IED ZÁSADY A ZKUŠENOSTI Z OPERACÍ VEDENÝCH V PROSTŘEDÍ S VÝSKYTEM IED

Jakákoli činnost přesouvající se jednotky v prostorech s hrozbou IED musí být prováděna tak, aby zabezpečovala:

- splnění daného úkolu;
- ochranu před napadením;
- eliminaci hrozcího nebezpečí IED na základě znalosti terénu a předpokládané činnosti nepřítele;
- adekvátní reakci na vzniklou situaci.

Faktory, které napomáhají nepříteli uskutečňovat jeho záměry:

- a) neustálá přítomnost hrozby IED:
 - morálně oslabuje jednotky;
 - psychicky a fyzicky vyčerpává každého vojáka;
 - zvyšuje materiální zdroje k zabezpečení činnosti.
- b) znalost terénu a povětrnostních podmínek:
 - vhodně využívá vlastností známého terénu k vedení všech druhů útoků;
 - má zkušenosti z dlouholeté činnosti proti vojenským jednotkám;
 - je zvyklý na místní náročné klimatické podmínky;
 - je mobilnější, rychlejší, má přehled a hlavně čas.
- c) propracovaný systém pozorování:
 - sleduje přesuny v terénu (prostor, místo, čas);
 - sleduje reakce a taktické postupy na klamné IED;
 - sleduje reakce a taktické postupy na ostré IED.

Pokud tyto faktory shrneme, **hlavním smyslem** celé činnosti nepřítele při použití IED je naše vycvičené jednotky psychicky a fyzicky oslabit a způsobit jim citelné ztráty.

Tomuto stavu lze částečně předejít:

- všestranně zabezpečenou přípravou a znalostmi taktických postupů ochrany proti IED;
- vysokým morálním odhodláním;
- detailní znalostí všech úkolů, které jednotka bude plnit;
- dokonalou znalostí terénu, kde se bude jednotka pohybovat;
- přizpůsobivostí k náročným klimatickým podmínkám;
- dobrou fyzickou připraveností, která je zárukou odolnosti proti únavě.

1. Taktické zásady

Taktické zásady vycházejí ze znalosti charakteristických znaků vedoucích k odhalení IED, ale také ze znalosti profilu nepřítele, jeho taktiky a jeho zkušeností, získaných při vedení bojové činnosti proti našim jednotkám.

Blížíci se nebezpečí, ať už v podobě IED nebo bojové činnosti nepřítele, lze proto částečně odvodit od:

- pohybu a činnosti jeho osob v osadách nebo v blízkém a vzdáleném okolí;
- podle změn na povrchu komunikací a v jejich okolí.

Riziko dále narůstá nebo se zmenšuje, jedná-li se o přesun po komunikaci, kde je naše přítomnost častá až pravidelná, nebo naopak ojedinelá.

Pohybuje-li se jednotka v téměř neznámém terénu, je riziko použití IED menší a nepřítel zaskočený naší přítomností se zřejmě uchýlí k vedení bojové činnosti za použití ručních zbraní.

Pokusí-li se nepřítel v tomto terénu aktivovat již dříve připravené IED systémy, může se pod vlivem nedostatku času dopustit chyb, které nám pomohou na hrozbu IED reagovat.

Provádí-li jednotka přesuny v určité oblasti pravidelně, nesmí být její činnost stereotypní. Činnost musí být nepředvídatelná, aby nepřítel

zaskočen touto činností byl donucen dělat chyby, které povedou k jeho odhalení.

Při každém přesunu:

- a) neprovádět žádné činnosti stereotypně (vždy jsi nepřítelem pozorován i na velkou vzdálenost);
- b) měnit formace při zastávkách;
- c) klamat o směru přesunu našich jednotek;
- d) měnit rychlost kolony (mít na paměti, že při pomalé jízdě nejvíce zjistím);
- e) ze základny a při návratu zpět použít jinou cestu;
- f) nevytvářet velké skupinové cíle osob a vozidel;
- g) maximálně využívat balistickou ochranu vozidel a jednotlivců;
- h) při opuštění vozidel vlivem vynucené zastávky využívat prostory, kde se nepředpokládá útok nepřítele;
- i) nezůstávat delší dobu ve statické poloze – eliminace činnosti odstřelovačů;
- j) chovat se vždy tak, že o nepříteli vůbec nevím – lest k ochabnutí jeho pozornosti;
- k) při všech přesunech dodržovat pravidlo jedné stopy;
- l) při každé zastávce provést *prohlídka 5/25/100 m*;
- m) dodržovat třístupňový systém výstrahy a s ním:
 - sledovat ve známém a neznámém terénu:
 - okolní terén a činnost osob do vzdálenosti 1 km v okruhu 360°;
 - chování obyvatelstva;
 - věnovat pozornost:
 - povrchu komunikace a jejímu nejbližšímu okolí,
 - veškerým změnám na povrchu komunikace a předmětům podél komunikace,
 - osobám pohybujícím se na mostech a v budovách,
 - vozidlům sledujícím náš přesun;
 - vyhýbat se:
 - neplánovaným objížděčkám,

- všem změnám na známé komunikaci (nové tvary, opravy, odstavená vozidla apod.),
- jízdě po komunikaci, kde svit slunce znemožňuje vedení pozorování,
- jízdě s malými rozestupy po prašné komunikaci,
- jindy rušným místům s náhlou absencí osob.

2. Zkušenosti z operací

Na základě získaných zkušeností z bojových operací a misí jednotek AČR je třeba mít vždy na paměti:

- trvale se zdokonaluj v oblasti C-IED – nikdo neví všechno;
- poděľ se o své zkušenosti a nenechávej si nic jen pro sebe – jste tým;
- doplňuj si znalosti a zautomatizuj si návyky při poskytování první pomoci – zachrániš životy;
- udržuj si vysokou fyzickou kondici a pečuj o svůj zdravotní stav;
- udržuj své zbraně, techniku a materiál v dobrém technickém a funkčním stavu;
- nauč se ovládat veškeré zbraně a techniku, kterou disponuje tvoje jednotka;
- dokonale se seznamuj s terénem, buď všíímavý k okolí, místním lidem a jejich náladám;
- nepřemýšlej nad tím, co se může stát, ale přemýšlej zejména nad tím, jak to udělat, aby se nic závažného nestalo;
- nenech na sobě znát, že nepřítel má navrch;
- nedělej na svém vozidle žádné úpravy, které by mohli lákat nepřítele k jeho zničení (malůvky, nálepky, přidávání materiálu k zvětšení objemu apod.);
- při přípravě na úkol a při jeho plnění nedělej nikdy nic polovičatě;
- operace (mise), kde jsou používána IED, začíná vystoupením z letadla v Afghánistánu a končí přistáním v ČR, pak je možno si odpočinout.

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

Použitá zkratka	Význam v češtině
	(některé názvy v angličtině)
ACM	Protikoaliční bojovníci
	Anti Coalition Militants
AČR	Armáda České republiky
AOO	Prostor operační odpovědnosti
	Area of Operation
BBIED	Improvizované výbušné zařízení nesené na kole
	Bicycle Bourne Improvised Explosive Device
BOLO	Vyhledávej vizuální charakteristiky improvizovaných výbušných zařízení
	Be on the Look Out
BR	Bojový rozkaz
CASEVAC	Evakuace raněného
	Casualty Evacuation
CBRN	Chemické, biologické, radiologické a jaderné zbraně
	Chemical Biological Radiological and Nuclear
C-IED	Ochrana proti improvizovaným výbušným zařízením
	Counter - Improvised Explosive Devices
CPIED	Improvizované výbušné zařízení odpalované nastraženým drátem
	Command Pull Improvised Explosive Device (Trip wire)
CS	Volací znak
	Call Sign
CWIED	Improvizované výbušné zařízení odpalované na dálku kabelem
	Command Wire Improvised Explosive Device
DTG	Skupina znaků pro určení dne a času události (12 1200 B AUG 08)
	Date Time Group
EB	Elektronický boj
ECAS	Vyžádání vzdušné palebné podpory
	Emergency Close Air Support

ECM	Použití zařízení elektronického boje
	Electronic Counter Measures
EOD	Ničení výbušných materiálů
	Explosive Ordnance Disposal
EOF	Eskalace použití síly
	Escalation of Force
EOR	Průzkum pro ničení výbušných materiálů
	Explosive Ordnance Reconnaissance
EWR	Výbušné materiály nalezeny po ukončení válečného konfliktu
	Explosive Remnants of War
FP	Ochrana sil
	Force Protection
HLZ	Přistávací plocha pro vrtulníky
	Helicopter Landing Zone
IC	Velitel v prostoru incidentu
	Incident Commander
ICP	Stanoviště velitele v prostoru incidentu
	Incident Commander Point
IED	Improvizované výbušné zařízení
	Improvised Explosive Device
IEDD	Ničení improvizovaných výbušných zařízení
	Improvised Explosive Devices Disposal
IF	Nepřímá palba
	Indirect Fire
INA	Interní normativní akty
IPB	Individuální protichemický balíček
IRT	Tým okamžité reakce (je jednou z částí jednotky rychlé reakce – QRF)
	Immediate Response Team
MBIED	Improvizované výbušné zařízení nesené na motocyklu
	Motorbike Bourne Improvised Explosive Device

MEDEVAC	Evakuace raněného
	Medical Evacuation
METT-TC	Faktory ovlivňující průběh operace (úkol, nepřítel, terén, počasí, čas, možnost použití jednotek a civilisté)
	Mission, Enemy, Terrain, Weather, Time, Troops Available And Civilian
MSR	Hlavní zásobovací cesta
	Main Supply Road
NATO	Severoatlantická aliance
	North Atlantic Treaty Organization
NBC	Nukleární, chemické, biologické zbraně
	Nuclear Biological Chemical
PBIED	Improvizované výbušné zařízení nesené osobou
	Pearson Bourne Improvised Explosive Device
PHM	Pohonné hmoty a maziva
PIO	Prostředky individuální ochrany
PIRIED	Improvizované výbušné zařízení odpalované přerušením infračerveného paprsku
	Passive Infra Red Improvised Explosive Device
PLŘS	Protiletadlová řízená střela
POC	Stýčný orgán (kontaktní odpovědná osoba)
	Point of Contact
PPIED	Improvizované výbušné zařízení odpalované tlakovým spínačem (našlápnutím, nebo najetím na tlakový spínač)
	Pearson Bourne Improvised Explosive Device
QRF	Jednotka rychlé reakce
	Quick Reaction Force
RCIED	Rádiem řízené improvizované výbušné zařízení
	Radio-Controlled Improvised Explosive Device
ROE	Pravidla použití síly
	Rules of Engagement
RPG	Ruční protitankový granát

RRCT	Jednotka pro průzkum a odstranění nalezených výbušných materiálů
	Route Reconnaissance Clearance Team
SAF	Útok – nastřelení jednotky ručními zbraněmi nepřítele
	Small Arms Fire
SOP	Stálé (standardní) operační postupy
	Standing (Standard) Operating Procedures
SVIED	Improvizované výbušné zařízení uložené v sebevrahově vestě
	Suicide Vest Improvised Explosive Device
TIED	Improvizované výbušné zařízení iniciované časovým spínačem
	Timed Improvised Explosive Device
TOC	Taktické operační centrum
TTP	Taktické, technické a metodické postupy
	Tactics Techniques and Procedures
UAV	Bezpilotní prostředek
	Unmanned Air Vehicle
UXO	Nevybuchlá munice
	Unexploded Ordnance
VBIED	Improvizované výbušné zařízení na vozidle
	Vehicle Bourne Improvised Explosive Device
VCP	Kontrolní místo pro prohlédávací činnost vozidel
	Vehikle Check Point
VOIED	Improvizované výbušné zařízení iniciované obětí
	Victim Operated Improvised Explosive Device
VP	Slabé místo
	Vulnerable Point
WIT	Kriminalistický a zbrojně technický tým
	Weapon Intelligence Team

Poznámky

Poznámky

Poznámky

OBSAH

Prolog	3
Úvod	5
1. Cíle a úkoly C-IED přípravy.....	7
2. Principy přípravy příslušníků AČR v C-IED přípravě.....	10
3. Metody přípravy příslušníků AČR v C-IED přípravě.....	11
4. Požadavky na velitele jednotky a instruktory výcviku v C-IED přípravě	12
Požadavky na velitele jednotky.....	12
Požadavky na instruktory výcviku.....	12
5. Systém přípravy příslušníků AČR v C-IED přípravě.....	13
Závěr	17

Přílohy

1. Zjišťování vizuálních příznaků IED.....	21
2. Zásady provádění prohlídky 5/25/100 m	41
3. Devítibodové hlášení IED/UXO	44
4. Devět zásad ochrany proti IED.....	48
5. Zásady provádění 5C opatření	52
6. Použití prostředků elektronického boje při vedení bojové činnosti v prostředí s výskytem IED	56
7. Reakce na incident IED bez aktivace	58
8. Reakce na incident IED s aktivací.....	64
9. Reakce na incident IED s možnou přítomností NBC látky	66
10. Plánování úkolu a příprava na bojovou činnost	68
11. Reakce jednotky na incident IED při pěší hlídce	75
12. Reakce jednotky na incident IED při hlídce na vozidlech.....	77

13.	Činnost jednotky na VCP a její reakce na incident IED	82
14.	Činnost jednotky při prohledávacích operacích	91
15.	Reakce jednotky na incident IED při přesunu.....	105
16.	Reakce jednotky na incident IED při napadení základny	109
17.	Vybrané modelové taktické situace pro C-IED přípravu malých jednotek	111
18.	Bezpečnostní opatření pro vedení činnosti v prostředí s výskytem IED	117
19.	Vybrané taktické C-IED zásady a zkušenosti z operací vedených v prostředí s výskytem IED	120
Seznam použitých zkratk		124

Metodika přípravy v ochraně vojsk proti improvizovaným výbušným zařízením (C-IED)

Odpovědný funkcionář: plk. gšt. Ing. Tomáš RAK

Redaktor: Ing. František JANEČKA

Vedoucí zpracovatelské skupiny: pplk. Ing. Róbert BIELENÝ

Zpracovala zpracovatelská skupina ve složení:

kpt. Ing. Jindřich ŠPAČEK, kpt. Ing. Petr KRÍŽ,
npor. Ing. Roman HIPPIK, kpt. Bc. Martin SUCHOMEL,
kpt. Ing. Miroslava BŘEZINOVÁ, Ing. František JANEČKA
a Ing. Pavel ZŮNA, MSS.

Redakční a jazyková úprava: Mgr. Helena NĚMCOVÁ,
Ing. Jaroslav MRÁZ, Bc. Michal MAREK

Obálka a grafická úprava: Bc. Michal MAREK

Vydavatel: Správa doktrín ŘeVD, Vyškov 2008

www.doctrine.cz

Náklad: 3 000

První vydání

Vojenská publikace přidělena podle zvláštního rozdělovníku